

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 4 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 13. februar 2025

6000 studenter står i kø for studentidretten i Norge. Likevel sliter noen med å fylle laget:

– FOLK VET IKKE OM SPORTEN

Nyhet s. 10 - 11

– Jeg har fått livet mitt truet av en middelaldrende mann

Petit s. 18

Markedsføring og ledelse

18 studier, 18 dater

Vi forteller hva du burde gjøre på valentinsdagen

Kultur s. 20 - 21

FRELSEREN FRA SØRLANDET?

Studentledere har høye forventninger til ny minister

Nyhet s. 6 - 8

MED I REKTORTEAM:

– Jeg vet ikke hva en viserektor gjør

Nyhet s. 14 - 15

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Idun Kjølv Wiig**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Astri Lovett Hageberg**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Små sko å fylle

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Ministerposten for forskning og høyere utdanning har hatt hyppig utskifting de siste fire årene. Det er ikke lett å henge med. Innenfor bare denne regjeringsperioden måtte tre statsråder fra Senterpartiet ta sin hatt og gå. Nå gjenstår det bare å se om den ferskeste ministeren Sigrun Aasland klarer å sitte regjeringsperioden ut.

Ola Borten Moe, en hardbarka realist, presterte å bli erklært persona non grata, altså uønsket person, av Studentparlamentet ved UiO. Det er unektelig ganske morsomt, men det er ikke en tittel man skal strebe etter som norsk politiker. Han gikk i bresjen for å innføre skolepenger til studenter utenfra EØS, et upopulært tiltak blant akademikere og studenter, som studentlederne nå håper å få reversert med ny minister. Med Borten Moe bak roret var det tydelig at utdanningssektoren ble dratt i en mer nasjonal retning, til store protester fra sektoren selv. Sandra Borch tok en stu-

dent til høyesterett for selvplagiat på eksamen. Så ble ministeren selv avslørt for å ha jukset. Studenten ble frifunnet, men statsråden måtte pakke skolesakene og forlate regjeringen.

Den forrige ministeren, for dem som husker han, slapp å gå av i van-

Han var ute av døra etter et knapt år.

Det er med andre ord små sko Sigrun Aasland må fylle. Men å være studentenes minister er en utakknemlig jobb. Vi har kanskje ikke så mange krav, men kravene vi har, koster penger politikere heller vil prioritere til andre ting. Som du kan lese i ukas utgave av Universitas har studentlederne fra NSO og Ansa store forhåpninger til den nye ministeren. Hun har tross alt en fortid som studentpolitiker! Blant andre NSO-leder Kaja Hovdenak trekker frem skolepenger og kutt i utdanningssektoren som saker hun håper ministeren vil ta tak i.

Det burde være en *no-brainer* for en politiker fra Arbeiderpartiet at Senterpartipolitikk ikke gjør det spesielt bra i studentmassen. Som hun selv ymter frempå i denne avisa, er skolepenger et godt sted å starte. Forgjengerne hennes virket ikke å ha særlig mye til overs for studentene. For 25 år siden var det Aasland som var forsanger for studentenes klagekor. Nå forventer vi at hun sitter på første rad når vi inviterer til konsert.

Forgjengerne hennes virket ikke å ha særlig mye til overs for studentene

ære. En liten klinesak, som aldri ble skandale, blåste over før noen merket seg mannen. O-d-d-m-u-n-d H-o-el, en gjennomtør akademiker fra Trøndelag, Senterparti-politiker og skallamann. Er det rart bare tolv prosent av studentene visste hvem han var?

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Arkivaren

Apokalypse nå!

Nå om dagen blir det mer og mer vanlig å skaffe seg egenberedskap for å overleve en mulig landskrise. I 2015 var Universitas klar for å hjelpe studentene til å overleve dommedag på universitetet, og skrev en overlevelses-guide for studenter ved Blinderns mange fakulteter. Men det var særlig en utsatt studentgruppe Universitas erklærte som utrydningstruede: «Etter at støvet fra atomkrigen hadde lagt seg, innså studentene ved Det humanistiske fakultetet raskt akkurat hvor unyttige studiene deres faktisk er.» Kanskje tiden er inne for å legge humaniora død, og heller begynne på Matnat?

Universitas, 25.03.2015

Robotkyllinger og sexroboter

I 2011 var kunstig intelligens svært spennende for Universitas, som hadde en egen reportasjeserie for å avdekke havet av muligheter fremtidens algoritmer kunne tilgjengeliggjøre. I den anledning ble førsteamanuensis Mats Høivin intervjuet da han nettopp hadde blitt far til en robotkylling. «Robotkyllingen er visst smartere enn han hadde trodd», melder Universitas. Utenom å være far til robotkyllinger drev førsteamanuensis Høivin med litt annen bedrift også: «Han har allerede blitt kontaktet av et firma i Drammen som pratet om sexroboter, med planer om å starte import.» En av fordelene Høivin trekker frem med en teknologisk partner er null krangling – og null barn!

Universitas, 02.02.2011

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Alfahannen og den skyldige Eva

Den nye, rene og ekte maskuliniteten knuser alt i sin vei.

Maskulinitet

Setareh Dabirpanah,
journalist i Universitas

«Ikke ta dere tiden med letingen, dere bærer på en biologisk klokke», sa to gutter til meg og venninnen min på vei hjem fra en fest. Begge var treningsfanatikere med en egen Youtube-podcast, og samtalen utviklet seg raskt til en enveisdiskusjon. Jeg forsøkte å si noe i mitt forsvar – bare for å bli overdøvet av høye stemmer, latter og hender i været for *high-fives*. På kort tid var jeg fanget i deres podcast-univers, der en av dem også erklærte at jeg ikke var «coachable».

Det er lett å tenke at de bare var sære, eller hadde en merkelig humor, men samtalen avslørte en dypere struktur. Det var et verdensbilde murt opp av en nesten beundringsverdig trofasthet – og samtidig godt isolert fra all støy utenfor deres egen boble.

Bak humoren og de sukkerholdige Prime-flaskene skjuler det seg en ideologisk oppvåkning blant menn. Denne bevegelsen pulserer gjennom internettkulturen og finner sitt uttrykk hos skikkelser som Andrew

Tate og Jordan Peterson. De har blitt symboler for en ny tidsånd, en der Wolfgang Wee troner som Norges mest populære podcastvert. Med yngre menn som hans trofaste lyttere, er han blitt stemmen for en ny generasjon gutter preget av guttastemning og kvinnekritikk.

I disse nisjene fremstilles dagens woke-samfunn, endrede datingnormer og økt innvandring som faktorer som har skapt et tomrom for menn.

I et intervju med D2 hevder debattredaktør i Subjekt Mikkel Ihle Tande at mange menn sliter med å finne sin plass i et moderne samfunn der kvinner har blitt mer selvstendige.

Resultatet er en bevegelse som forsøker å spore tilbake til en «ekte» og «ren» maskulinitet. Dette innebærer at menn tar grep om spillereglene på nytt.

For noen representerer dette en gyllen mulighet til å redefinere hva det vil si å være mann. Menn som Jordan Peterson vil

skape et fellesskap og hjelpe unge menn ut av destruktive vaner. Alfa-podcastene som *Mannspodden* kan fungere som talerør for utenforskap og ensomhet, men de er også med på å reprodusere kjønne makthierarkier, ofte gjennom kvinnefiendtlige og rasistiske ytringer.

Ifølge *Likestillingspodden* er appellen til disse podcastene at vertene hevder å ha «privilegert innsikt». De er så ufiltrerte som mulig, og gjestene er der primært for å bekrefte vertenes verdensbilde. Et typisk format når kvinner inviteres, ser slik ut: Damen blir spurt om dating, gir et teit svar, og en alpha-male-vert setter henne på plass.

Et eksempel på dette er Youtube-kanalen *Gutta*, hvor en av de mest sette videoene heter «Baris vs. 20 illsinte feminister». Her argumenterer Sebastian Brevik mot kvinnelige deltakere i temaer som spenner fra fornybar energi til hvor mange kjønn som finnes. Et gjennomgående trekk i videoen er måten han avbryter og overkjører kvinnene. Kvinnene er der ikke for å debattere, men for å bli korrigert og dempet.

Men er menn virkelig fortapt hvis de ikke har ambisjon, disiplin og en direkte kommunikasjonsstil, uten frykt for å såre noens følelser? Er maskulinitet utelukkende et spørsmål om testosteron, eller handler det om å brøle i en mikrofon mens man setter kvinner på plass? Er maskuliniteten som en stålball – solid, men kald, uten myke kanter

eller varierende former?

Mens figurer som Andrew Tate fyller unge menn med falsk selvtillit – en slags steroideffekt på egoet – sprer Youtube-kanaler som *Gutta* et narrativ der kvinner fremstilles som naive og uintelligente. Dette er ikke bare underholdning, men en strategi for å redefinere kjønnsroller, hvor alt kokes ned til biologiske forklaringsmodeller.

Kvinner reduseres til en kropp med en tikkende aldringsklokke

Denne renessansen begrenser kvinners innflytelse, både sosialt og politisk. I stedet for å gi menn en reell vei ut av utenforskap, ender disse bevegelsene opp med å skape en boble hvor maskulinitet blir en rivningskule som bare eksisterer ved å knuse alt i sin vei. Kvinner reduseres til en kropp med en tikkende aldringsklokke, verdsatt etter utløpsdato heller enn individualitet, mens samfunnet ser ut til å bevege seg bakover.

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eidee@gmail.com 93 27 92 17

NYHET

Har aldri brukt mindre tid på studiene

Norske studenter har aldri brukt mindre tid på studiene. Det kommer frem i Studiebarometeret 2024, som ble lansert denne uken. De rundt 30.000 studentene som har svart på undersøkelsen sier at de i snitt bruker 32,2 timer på studier i uka. Dette er det laveste tallet som er oppgitt i de 12 årene Studiebarometeret har blitt sendt ut. Studentene svarer også at de bruker 9,3 timer i uka på å

jobbe. Dette tallet blir imidlertid enda høyere hvis man kun ser på de studentene som oppga å ha en deltidsjobb (to tredeler av studentene). Disse oppgir å bruke i snitt 14,5 timer på jobb hver uke. — Jeg tror ikke det er slik at vi har blitt kjempeeffektive. Vi har ikke råd til å studere like mye, sa NSO-leder Kaja Hovdenak under fremleggelsen av Studiebarometeret 10. februar. *TE.*

– Palestinakamp og klimakamp heng saman

Greta Thunberg vart kjend for klimakampen. No står ho saman med den palestinske rørsla og meiner at hennar generasjon framleis er høgst levande, trass i kva Ola Svenneby seier.

Aktivism

Tekst Nils Jakob Bakke Nydal, Rodrigo Paris (Inter Universitas)
Foto Emilie Holtet

Greta Thunberg har vore mål for utalle konspirasjonsteoriar sidan ho starta skulestreikane for klimaet i ein alder av 15. Ho meiner dette er eit symptom på eit samfunn som heller vil angripe bodberaren enn å lytte til bodskapen.

– Eg meiner, det har vel kome minst éi ny konspirasjonsteori om meg kvar einaste dag dei siste sju åra. Så eg har litt vanskeleg for å halde styr på det, må eg innrømme, seier Thunberg til et fullsatt auditorium i Georg Sverdrups hus på Blindern. Ho er invitert til UiO av studenter for Palestina, for ein samtale med Francesca Albanese, FNs spesialrapporteur for dei okkuperte palestinske områdene.

Thunberg meiner kritikken mot henne ikkje er basert på logikk, men snarare på spreidde falske påstandar.

– Den eine dagen er eg ein ekstremkapitalist, tydelegvis tenande store pengar på å vere aktivist, og neste dag er eg ein ekstremkommunist, seier ho

– Den eine dagen blir eg kontrollert av ei jødisk elite, og så, av dei same folka – ofte dei heilt same individa – er eg plutsleg antisemitt dagen etterpå, fortset ho.

Thunberg finn det ironisk at nokre av dei mektigaste personane i verda føler seg truga av unge menneske som jobbar for ei betre verd, og legg til:

– Men det morosamaste er når svært mektige personar får raseriutbrot, og legg dei ut på sosiale medium, mot tenåringer som berre prøver å gjere verda til ein betre stad. Det er verkeleg komisk, for det viser at desse menneska faktisk føler seg truga av tenåringer, seier ho og ler.

Greta Thunberg-generasjonen
Etter arrangementet fekk Universitas prate med Thunberg. Vi spurte først om kva ho tenkjer om den norske ungdomspolitikaren Ola Svenneby (H) sin påstand i 2023 om at «Greta Thunberg-generasjonen er død».

– Vel, personleg veit eg ikkje kva Greta Thunberg-generasjonen er, og eg trur unge menneske blir meir og meir informerte, og meir og meir medvitne om kva som skjer, og dei blir stadig meir rasande.

Ho legg til at det då handlar om å rette den sinte energien mot dei rette folka – dei som faktisk set alt og alle vi er glade i i fare.

– Uansett kva den generasjonen blir kalla, er han så visst ikkje død.

Mediedekninga av Thunberg har endra seg mykje, og ho påstår at ho ikkje lenger er like synleg etter at ho blei aktivist for Palestina. Blant anna peikar ho på at det ikkje lenger er like mykje dekning av henne og arbeidet hennar i Tyskland.

– Om ein berre ser på dei politiske og økonomiske interessene

som styrer media, er det veldig lett å forstå kvifor dei ikkje likar det når folk seier visse ting, seier Thunberg og legg til:

– Det er mykje lettare å støtte ei lita jente som seier at vi må redde planeten, enn å støtte nokon som

seier at det systemet vi har i dag er grunnleggjande dårleg og fører til umenneskeleg mykje lidning.

Klimarettferd og Palestina

Det siste året har Thunberg vore ein tydeleg forkjempar for Palestina, noko som har ført til spørsmål om korleis aktivismen hennar har endra seg.

Ho svarar at ho ser klimakrisa som uløseleg knytt til sosiale og politiske urettferder, inkludert situasjonen i Palestina.

– Først, om vi zoomar ut, ser vi at desse tidene blir definerte av globalisert vald, undertrykking og marginalisering. Aukande ulikskap er kriser som forsterkar kvarandre og skaper ubeskriveleg mykje lidning.

Ho kritiserer det ho ser på som vestlege dobbeltstandardar i solidaritetsuttrykk.

– Når vi uttrykte solidaritet med Ukraina, blei vi ikkje kalla antisemittiske. Men då vi uttrykte solidaritet med Palestina, var det

ein heilt annan historie. Kvifor? Fordi det handlar om rasisme.

Thunberg argumenterer for at klimarettferd og kampen mot kolonialisme og undertrykking er uatskiljelege.

– Det kan ikkje vere klimarett-

ferd på okkupert land. Vi kjempar mot det same systemet som undertrykkjer marginaliserte menneske, det same systemet som destabiliserer heile planeten og biosfæren, dei livsvilkåra vi alle er avhengige av for å overleve, seier Thunberg og legg til:

– Om du kallar deg klimarettferdsaktivist, men ikkje står opp for alle menneska som blir koloniserte og marginaliserte og lir i dag, då burde du ikkje kunne kalle deg ein klimarettferdsaktivist.

Det kan ikkje vere klimarettferd på okkupert land

Greta Thunberg

Militærindustrien og klimadestruksjon

Den militære industrien er for Thunberg ein stor bidragsytar til klimaendringane.

– Kampen mot klimakrisa er like mykje ein kamp mot våpenindustrien og militarisering generelt – av openberre grunnar, seier ho.

I møtet mellom henne og Albanese utfordrar Thunberg dei som ikkje ser samanhengen mellom krig og miljø.

– Folk er redde for å bli sett på som radikale eller politiske – men kvifor skulle ikkje klimakrisa vere politisk?

– Folk er så redde for granskning, så redde for å bli angrepne i media, at dei let den frykta vege tyngre enn motstanden mot krig og folkemord.

Ho oppmodar klimaaktivistar, fredsrørslar og avkoloniseringsrørslar til å stå saman.

– Vi kan ikkje ha miljøvennlege bomber.

Greta Thunberg har lenge vore kritisk til internasjonale klimaforhandlingar, som COP-møta (Con-

ference of Parties).

– COP-møta har no blitt eit grønvasingsirkus der vi ikkje utfordrar noko som helst. Forhandlingane og verdsleiarane er framleis redde for å bruke F-ordet.

F-ordet er meint som fossilt brensel. Ho meiner at desse forhandlingane har svikta i å levere reelle resultat, og hadde COP-møta faktisk fungert, ville vi ha sett reelle utsleppskutt no.

– Vi bryt 1,5-gradersmålet og eskalerer endå meir inn i ei eksistensiell klimakrise.

Aktivism og ansvar

Under samtalen med Francesca Albanese forsvarte ho ei svært kritisk haldning til aktivisme utan samvit.

– Om du kallar deg ein klimarettferdigheitsaktivist, men ikkje står opp for alle dei som blir koloniserte, marginaliserte og lid i dag, då bør du ikkje kunne kalle deg ein klimaaktivist.

Til slutt viste ho oss kvar hennar drivkraft som aktivist kjem frå.

– Eg treng ikkje vakne kvar dag og kjempe for retten til å eksistere – det er eit privilegium.

– Og med privilegium kjem ansvar, legg Thunberg til.

Ho rettar særleg kritikk mot dei med plattformer som vel å vere tause trass i privilegiet sitt, og seier at ho aldri vil tilgi dei som har ei stemme, men vel å ikkje bruke henne.

Sjølv om ho møter mykje kritikk, held Thunberg fast ved saka si. Når ho blir spurd om korleis ho held håpet oppe, svarer ho:

– Håp er eit verb. Det er noko du må gjere deg fortent til.

Thunberg seier vi må halde trykket oppe, vi må kjempe for kvar einaste tidels grad, for kven er vi til å gi opp?

– Det står rett og slett for mykje på spel.

1 av 4 studenter slutter på studiene i første studieår

En ny undersøkelse fra SSB viser at 7000 studenter som startet på studier i 2021, ikke var registrert som studenter i perioden høsten 2021 til høsten 2022. Halvparten av disse returnerte ikke høsten etter. Det er flere ting som kjennetegner studentene som slutter, og som ikke kom tilbake til høyere utdanning høsten 2022. Studentene som faller fra sektoren, kjennetegnes ved at de i større grad er menn enn

kvinner, har foreldre med lavere utdanningsnivå, er innvandrere, har lavere karakterer fra grunnskole og videregående og har barn, skriver SSB. Snaut ni prosent av studentene som hadde foreldre med høy utdanning, sluttet på høyere utdanning. Der foreldrene hadde bare grunnskoleutdanning, gjaldt det 14 prosent.

TE.

Trump stanser forskning som inneholder feil ord

En ny presidentordre fra Donald Trump har ført til at de ansatte i National Science Foundation (NSF), som er et føderalt forskningsråd, nå gjennomgår alt de støtter av forskningsprosjekter for å undersøke at de ikke inneholder «feil» ord. Det melder Washington Post, som har fått inn-

blikk i interne dokumenter som viser at prosjektene som inneholder disse ordene enten kan stanses helt, eller endres slik at de ikke bryter med presidentordrene. På listen over «fyord» som kan stanse offentlig forskningsfinansiering i USA er blant annet «kvinne», «mangfold», «aktivisme», «diskriminert», «etnisitet», «kjønns-mangfold» og «traume». TE.

MILJØVENLEGE BOMBER: Greta Thunberg mener at klimakrisa er uløseleg utan å utfordre både fossilindustrien og militariseringa.

Den bortkomne mi

Løven fra Arbeiderpartiet – eller bare et nytt lam til slakterbenken?

Forsknings- og høyere utdanningsminister

Tekst Kristin Knutsen
Foto Jonas Sandboe

Ministerstolen for forskning og høyere utdanning har vært et politisk varmesete de siste fire årene. Under Ap-Sp-regjeringen ble posten en Senterparti-karusell: Fra Ola Borten Moes aksjeskandaler, via Sandra Borchs masterfusk, til Oddmund Hoels korte visitt som endte i regjeringskrise. Ikke at Hoel utløste den, vel å merke. Nå er stafettspinnen overlevert til Arbeiderpartiet.

Den hjemvendte

Universitas befinner seg i den samme sofaen vi satt i for knappe to uker siden. Da takket Hoel for seg. Foran oss sitter en smilende sørlending på 47 år, kjent som en legende i studentpolitikken. Hun beskriver sitt forhold til sektoren som et ekte kjærlighetsforhold.

– Har du tenkt å bli en mer stabil minister? spør Universitas den nye forsknings- og høyere utdanningsministeren Sigrun Gjerløw Aasland (Ap).

– Ja, det får vi jo absolutt håpe på, svarer hun.

Som internasjonal leder i Studentsamskipnaden i Bergen, og senere leder for Norsk Studentunion, var hun spesielt engasjert i Vest-Sahara.

– Hva slags student var du egentlig? En sånn «Alltid på lesesalen», eller var du litt mer sånn «jeg vil ut å demonstrere!»

– Det ble nok en del demonstrasjoner, ja. Men mest tid gikk nok på studentpolitikken kontorer.

Men når samtalen dreier seg mot dagens studenters engasjement i Palestina-spørsmålet, blir ministeren mer diplomatisk:

– Det tror jeg det er lurt at jeg ikke mener noe om. Det må institusjonene få bestemme selv. Men at studenter og forskere engasjerer seg i internasjonal politikk, det tenker jeg er bra.

– Ikke late, bare nysgjerrige

Ifølge Studiebarometeret skyter bruken av kunstig intelligens blant studenter i været. 81 prosent av studentene bruker kunstig intelligens i studiearbeidet sitt, men bare én av tre har fått opplæring, viser resultatene. Da NRK snakket med daværende minister Oddmund Hoel (Sp) våren 2024, ønsket han ikke nasjonale regler, men oppfordret sektoren til å finne en felles linje.

Nå lover Aasland handling: Regjeringen skal sette ned et ek-

AP-FRELSER: Vil hun lede studentene til det lovede land?

spertutvalg som skal se på KI.

– Men hva tenker du når fire av fem studenter bruker kunstig intelligens, er det et varselstegn eller et sunnhetstegn?

– Det er bra, og ikke overraskende, at studenter er nysgjerrige. KI er nytt, så det er smart å utforske bruken.

– Det er ikke slappe studenter

man har, som bruker for mye KI?

– Det er det ingen grunn til å tro. Jeg vil heller si det er antakelig nysgjerrige studenter.

– Inviter meg gjerne

En undersøkelse utført av Sentio og Khrono avslørte at kun 12 prosent av studentene visste at Oddmund Hoel var ministeren

som hadde ansvar for deres studenttilværelse. Det som derimot sitter igjen, er at han kysset, men ikke klinte, med ansatte i samme departement.

Universitas stiller derfor spørsmålet: Hva slags minister planlegger Aasland å være for studentene?

– Jeg ønsker å være en tilstede-

værende studentminister, svarer hun og legger til:

– Selv om synlighet ikke alltid er den beste målestokken på hvor god jobb man gjør, tror jeg det er verdifullt å være synlig på campus, delta aktivt i studentpolitikken og debatten.

Selv om hun verken ville rusle rundt med Universitas, eller åpne

Minister vender hjem

dørene til kontoret sitt, insisterer hun i intervjuet på at hun mer enn gjerne tar turen til universitetene.

– Ja, det er bare å invitere!

Aasland fikk ikke bare nøkkeltortet fra Senterpartiets rekke av utdanningsministre, men også det omstridte vedtaket om skolepengeordningen for studenter utenfor EØS. Et vedtak som kan utfordre

hennes mål om økt internasjonalisering av akademia. Både NSO-leder Kaja Ingdal Hovdenak og SAIH-leder Selma Bratberg har sagt at de håper hun vil kjempe mot det. Aasland ser to hovedspørsmål i denne saken: skolepenger og norske krav.

– Jeg tror vi skal se på skolepenger. Og så er det ikke opplagt

at de ikke skal ha det. For alle andre land vi sammenligner oss med, har det på en eller annen måte, sier hun, før hun legger til:

– Vi skal for det første sørge for at vi er et land det er attraktivt å komme til for flinke studenter. Og så skal vi sørge for at vi også er solidariske og gir muligheter til de som kommer fra land der utdan-

ningsmulighetene er dårlige.

Studenter må dultes

– I dag må vi tilpasse utdanningen for flere studenter, og naturligvis da også for flere med mindre interesse og dårligere forutsetninger enn i eliteutdanningens tid. Sånn sett går jeg med på at dette har endret utdanningen, sa Oddmund

Hoel til Universitas forrige uke. Spørsmålet var hvordan han stiller seg til påstanden om at en ny analfabetisme er i emning på universitetene.

– Er du enig? Må vi tilrettelegge mer?

Det blir stille i rommet.

Aasland velger å ikke kommentere direkte. I stedet understreker hun at universiteter og høyskoler er viktige for studentenes gjennomføring, men at studentene også må tilpasse seg kravene.

Jeg har en positiv innstilling og tror det er fullt mulig å snakke om alt med folk jeg møter

Sigrun Gjerløw Aasland,
forsknings- og høyere utdanningsminister

– Jeg tror... det er litt dilemma, ikke sant? sier ministeren og stopper opp, før hun fortsetter:

– Hvor mye digital undervisning man skal ha, er et tema mange er opptatt av, særlig de som har jobbet noen år. Samtidig er det viktig at universiteter og høyskoler møter behovet for samlingsbasert opplæring, men også holder fast på verdien av fysisk tilstedeværelse på campus. Vi må både tilpasse oss og være tydelige.

– Man må tørre å dytte studentene litt, rett og slett?

– Det kan nok også hende. Nå er det sikkert mange ulike behov, men det er jo bra for studenter også å ha fysisk undervisning og et sosialt miljø. Det har i alle fall jeg erfart selv.

Grimstad girl

– Det har vært flere utskiftninger av høyere utdanningsministre. Planlegger du å bli værende litt lenger?

– I politikken vet man aldri – Men jeg jobber med utgangspunkt i at hver dag teller.

Så kommer det uunngåelige spørsmålet. Ministeren er ikke hvilken som helst politiker. Hun er nemlig sørlending fra «dikterens by», Grimstad, hvor Knut Hamsun, Henrik Ibsen og Dag Otto Lauritzen har satt sine spor. Dette er noe Arbeiderpartiet ikke har hatt i regjeringen på 14 år.

– Hva tar du med deg som sørlending inn i ministerrollen?

– Hmm, jeg er blid og grei...

– OG jeg har en positiv innstilling og tror det er fullt mulig å snakke om alt med folk jeg møter. Det er viktig.

Høye forventninger til ny minister

Økt utdanningskvalitet, reversering av skolepenger for internasjonale studenter og større fokus på klima er noe av det studentlederne ønsker fra Sigrun Gjerløw Aasland.

Nytt statsråd

Tekst Mina Rye Wallum
Foto Emilie Holtet og Jonas Sandboe

For litt over en uke siden ble Sigrun Gjerløw Aasland (Ap) annonsert som ny forsknings- og høyere utdanningsminister. Hennes bakgrunn fra studentbevegelsen skaper forventninger hos dagens studentledere.

– Jeg synes det er ekstra spennende at det er en tidligere leder av studentbevegelsen som nå er statsråd, sier leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) Kaja Ingdal Hovdenak.

Større handlingsrom

Hovdenak sier hun har et håp om at Aasland vil videreføre de sakene hun var med å kjempe for for 25 år siden.

– Jeg har forstått det slik at dette med utdanningskvalitet har vært en hjertesak for Aasland siden hun var leder for NSU, sier Hovdenak.

Hun forventer at ministeren vil ta tak i både kutt i utdanningssektoren og den stramme studentøkonomien, som hun mener utfordrer utdanningskvaliteten.

Videre sier Hovdenak at hun håper den nye ministeren vil få større handlingsrom i en ettpartiregjering. Hun trekker særlig frem regjeringens vedtak om å innføre skolepenger for studenter fra land utenfor EØS, som hun mener Arbeiderpartiet (Ap) nå har en gyllen mulighet til å endre.

– Det er uakseptabelt å innføre skolepenger på den måten. Vi må huske på hvilke prinsipper vi ønsker å ha på våre universiteter og høyskoler, nemlig lik rett til høyere utdanning, sier hun.

Ønsker mer internasjonal retning

Skolepengevedtaket har mottatt kritikk fra flere studentorganisasjoner siden det ble vedtatt i 2022. Leder for Studentenes og akademiskernes internasjonale hjelpefond (SAIH) Selma Bratberg forteller at hun håper Aasland vil lytte til både studentene og resten av utdanningssektoren.

– Da skolepengesaken ble ved-

ØNSKER ENDRING: Norsk akademia og høyere utdanning har blitt mer nasjonalisert, forteller Bratberg til Universitas.

tatt var det et samlet akademia som sa ifra og var negative til innføringen. Likevel valgte regjeringen å innføre det. Jeg håper Aasland i større grad tar til seg slike innspill, sier Bratberg.

Hun forteller at hun håper den nye ministeren vil føre utdanningssektoren i en mer internasjonalisert retning.

– Vi har sett en trend de tre siste årene hvor norsk akademia og høyere utdanning har blitt mer nasjonalisert. Både studieavgiften for internasjonale studenter og kutt i støtte til globalt forskningssamarbeid er eksempler på dette.

gjøres i stor grad består av å reversere mye av det Senterpartiet gjorde.

– Da har jo særlig studieavgiften for studenter utenfor EØS vært en storsnakks, påpeker han.

Håp for løsninger

Aasland kommer direkte fra jobben som statssekretær i Klima- og miljøverndepartementet, og har også vært leder for miljøorganisasjonen Zero. Det vekker også studentledernes håp om et større fokus på klima og miljø i utdanningssektoren.

– Kunnskapssektoren er avgjørende for å finne bærekraftige

Jeg synes det er ekstra spennende at det er en tidligere leder av studentbevegelsen som nå er statsråd

Kaja Ingdal Hovdenak, leder for Norsk studentorganisasjon

Også leder for Ansa, som står for Association of Norwegian students abroad, Øyvind Bryhn Pettersen håper på en internasjonalisering av akademia.

– Vi er fornøyde med å se en tidligere utenlandsstudent i ministerrollen. Vi forventer et annet fokus, hvor internasjonalisering og studentmobilitet prioriteres, sier han og viser til at Aasland tok sin mastergrad i Washington DC.

Pettersen mener jobben som må

løsninger på ulike samfunnsproblemer, og vi er avhengige av å utdanne folk med kompetanse, sier leder i Spire Elise Åsnes.

Hun sier at hun tror Senterpartiet har vært en bremsekloss for regjeringens miljøpolitikk.

– Nå håper jeg at Aasland klarer å vise at Ap faktisk setter klima som ramme rundt norsk politikk, legger hun til.

Lederen for SAIH forteller også at Aaslands klimabakgrunn kan få

UTDANNINGSKVALITET: Kaja Ingdal Hovdenak håper ministeren viderefører sine tidligere kampsaker.

en positiv effekt på utdanningssektoren, og forklarer at dette glir over i fokuset på internasjonalisering.

– Når det gjelder erfaringene hennes fra klima og miljøvernssom-

råde, så kan man jo trekke frem klimakrisen. Det er en stor og global krise som vi må løse sammen på tvers av landegrenser, og dette gjelder jo også i akademia.

STUDIESTØTTE: Sigve Næss Røtvold (25) ønsker å øke studiestøtten, og kaller det sin hjertesak.

UTDANNINGSKVALITET: Maiken Køien Andersen (23) er opptatt av at økonomi ikke skal påvirke kvaliteten på utdanningene i Norge.

Norges mektigste student?

Den ene ville servert mammas viltgryte til Jens Stoltenberg, og den andre oversetter rockelåter på fritiden. Universitas har møtt kandidatene som stiller til valg som Norsk studentorganisasjons neste leder.

Ledervalg NSO

Tekst Laura Vaagland
Foto Kenneth Novela Gran

Hvem blir Norges mektigste student? Lederen av Norsk studentorganisasjon (NSO) har nemlig den mektigste stillingen i det norske studentdemokratiet. På spørsmål om de er redde for at makten vil gå dem til hodet, svarer begge kandidatene Universitas har intervjuet heldigvis nei, men de innrømmer at det hviler et enormt ansvar på den som blir valgt.

Vil motvirke ensomhet

Maiken Køien Andersen (23) kommer fra Engerdal i Innlandet. Hun har vært samfunnsengasjert hele livet og stilte i fjor til NSOs arbeidsutvalg som fag- og læringsmiljøpolitisk ansvarlig. Nå vil hun bli NSOs neste leder.

Andersen har erfaring med å representere ulike organisasjoners synspunkt, og synes det er spennende å kunne fronte noe større enn seg selv, og hevder dette gjør henne godt egnet til ledervet. Andersen sier at det ville gjort henne stolt om hun fikk være studentenes stemme utad.

Blant Andersens hjertesaker

er bedring av studentenes rammevilkår ved å øke studiestøtten, og at økonomiske kutt ikke må gå på bekostning av utdanningskvalitet, særlig når det gjelder KI-opplæring. Andersen hevder at KI gir arbeidslivsrelevans, og ønsker derfor bedre opplæring for studentene.

– KI er ikke noe en ukjent tyrann man kan velge å ikke forholde seg til lenger, men noe vi må lære oss å bruke, sier hun.

Andersen ble student i pandemiåret 2020, og mener det har gitt henne erfaringer som skiller henne fra sin motkandidat. Hun ønsker å jobbe for å motvirke at studenter skal erfare en slik ensomhet som hun fikk kjenne på kroppen, og sikre at «essensen» i studenttilværelsen, samholdet og fellesskapet, styrkes. Hun peker på økonomiske kutt som påvirker studiekvaliteten negativt, både på og utenfor campus, som skremmende.

Linedance og swing i blodet

For å gi Universitas' lesere et bedre inntrykk av hvem NSOs lederkandidaten er som personer, stiller vi noen spørsmål av den mer tabloide typen:

– Har du noen guilty pleasures?

– Gode og dårlige serier om det overnaturlige, ler hun og innrømmer å ha sett «The Vampire Diaries» litt for mange ganger.

Da vi spør hvor Andersen er på fest svarer hun på dansegulvet, og skylder på sin oppvekst på bygda for å ha gitt henne linedance og swing i blodet.

– Det er straks valentinsdag, har du tips til single studenter?

– Oi, jeg må nesten gi tips til meg selv, ler Andersen og understreker at det er viktig å ikke føle for mye på presset knyttet til dagen, men at det hjelper å være åpen for nye ting. Hun synes det å

svakhet er.

– Jeg har elendig retningssans, svarer hun med et smil og forteller om en gang hun brukte halvannen time på en t-banetur som skulle ha tatt 25 minutter.

Har egenskapene som trengs

Sigve Næss Røtvold (25) kommer fra Mo i Rana, og studerer lektor i historie og tysk ved Universitetet i Oslo (UiO), men er for tiden i permisjon som velferds- og likestillingsansvarlig i NSO. Han har tidligere vært studie- og læringsmiljøansvarlig ved studentparlamentet på UiO.

Dersom studiestøtten økes, kan studentene bruke mer tid på studier, og mindre på betalt arbeid

Sigve Næss Røtvold (25)

vise hverandre kjærlighet er noe vi burde bli flinkere til i hverdagen.

– Valentines kan like godt feires med venner!

– Hvilken kjendis ville du hatt på middagsbesøk, og hva ville du servert?

– Akkurat nå har jeg bare Jens Stoltenberg i hodet! På menyen ville mammas viltgryte stått, for alle fortjener å smake den, legger Andersen til.

For å legge alle kortene på bordet spør vi hva Andersens største

Røtvold mener at bredden i sitt engasjement gjør ham egnet som lederkandidat, og at det er hans overordnede blick på studentpolitikken som skiller ham fra andre kandidater.

Selv hevder han å ha lederegenskapene som trengs for en god leder. Blant sakene Røtvold vil jobbe for er bedre opplæring i KI-bruk, utveksling og gode vilkår for studenter i praksis. Det er derimot studentenes økonomiske rammevilkår som er Røtvolds kampsak.

– Min hjertesak er studiestøtten. Den skal økes og knyttes til 1,5G (1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden, journ.anm). Da kan studentene bruke mer tid på studier, og mindre på betalt arbeid.

– Har du noen guilty pleasures?

– Jeg liker å oversette sanger, er det en guilty pleasure? Det er jo litt kleint, legger Røtvold til og forteller at det er folkrock à la Bob Dylan og Simon & Garfunkel han helst oversetter.

Taco med Tom Hanks

Røtvolds beste tips til single studenter på valentinsdagen er å finne noen i samme situasjon som en selv til å tilbringe dagen med, men han innrømmer at det er lettere sagt enn gjort. – Det er jævlige vanskelig, det skjønner jeg godt, men tør å satse litt!

Røtvold svarer først som sin motkandidat på spørsmål om hvem han ville invitert på middag: Jens Stoltenberg, men trekker svaret og lander på Tom Hanks. Filmstjernen ville fått servert taco, selv om det er lettvinnt – eller lammekoteletter.

– Er du redd makten vil gå deg til hodet?

– Man vet aldri, haha, men nei. Det er mye mer ansvar enn makt, sier han og trekker frem at det er stort å kanskje skulle representere 270.000 studenter.

Valget mellom kandidatene vil finne sted på NSOs landsmøte 28.-30. mars.

universitas@universitas.no

På disse studentla

RUBINBRYLLUP: Jo Ring Giskes medlemskap i OSI Aikido har nylig bikket 40 år.

I 2024 sto over 6000 studenter på venteliste for å delta i studentidrett i Norge. Likevel finnes det mange studentorganiserte idrettsorganisasjoner som kunne trengt flere medlemmer.

Studentidrett

Tekst August Søreide
Foto Jonas Sandboe

En kjølig mandag ettermiddag har rundt ti personer samlet seg på Norges Idrettshøyskoles fotballbane på Sognsvann. Men det er ikke fotball som står på menyen idag. Oslostudentenes Idrettsforening (OSI) Quadball har samlet seg for å spille sporten som er mer kjent som rumpeldunk. Det er for få på trening til å kunne spille treningskamp - så i dag blir det grunnleggende øvelser.

- Folk vet ikke om sporten, forteller leder for OSI Quadball Roland M. Mork (25). Mange tenker kanskje på Harry Potter og trolldom når de hører ordet «rumpeldunk». I virkeligheten er Quadball en sport som kombinerer rugby, kanonball og håndball. Jørgen Abell Vik (25)

forteller at de rundt 25 minutter lange kampene krever stadige bytter, ettersom man er forventet å slite seg ut etter omtrent fem intense minutter på banen.

- Det er mye å tenke på i forhold til andre sporter, påpeker Vik.

Har deltatt i NM

- Folk forventer at det er mer nede, det er ikke sånn at vi alle er Harry Potter-nerder heller.

Mork forteller at hovedgrunnene til at folk burde melde seg inn i idrettslaget, er at det er god trening, godt miljø og åpenhet for alle som vil være med.

- Alle som vil kan spille, forteller Mork

OSI Quadball har deltatt i NM, til tross for at mange av spillerne forsvinner til Sagene IF Rumpeldunkklubb når de er ferdige med å studere. I april skal de til Spania for å spille i European Quadball Cup

- Jeg kjenner folk i halve Norge, halve Europa, forteller dagens trener Toph Happl (25).

Samurai-studenter

Etter rumpeldunk-treningen går veien videre til kampsportrommet på Domus Athletica, der Universitas møter gjengen som utgjør OSI Aikido. De hadde ikke hatt noe imot å ha flere enn de 16 betalende medlemmene de har i dag.

- Vi bruker en del energi og tid på promotering, sånn at vi ikke plutselig ett semester ikke har noen medlemmer igjen. Men vi skulle gjerne brukt den tiden på å øke kvaliteten på treningen istedenfor, forteller leder Erik Gretteberg Engedal (33).

Aikido er en kampsport som bygger på tradisjonene fra Japans samuraier, med hovedfokus på konflikthåndtering og et prinsipp om aldri å ville skade noen.

- Det er for å fin-til tross for at mange av spillerne forsvinner til Sagene IF Rumpeldunkklubb når de er ferdige med å studere. I april skal de til Spania for å spille i European Quadball Cup

- Jeg kjenner folk i halve Norge, halve Europa, forteller dagens trener Toph Happl (25).

På trening er det stor variasjon i erfaring. Instruktør Jo Ring Giske (60) har deltatt på OSI Ai-

Det er ikke sånn at vi alle er Harry Potter-nerder heller

Roland M. Mork (25),
leder for OSI Quadball

EN GARDE: Utstyrt med bambussverd driver OSI Kendo med japansk kampsport.

kido i 40 år. Andre har deltatt i to uker. Dina A. Farmakidis (25) er student og har vokst opp med idretten.

- Jeg elsker alt ved det, og det

kommer godt med når man sitter mye stille på lesesalen, forteller hun.

På øvelsen får man se intrikate bevegelser der man øver seg

gene får alle plass

på å falle grasiøst, bevege føt-
tene rytmisk, og kaste hverandre
veggimellom. Det er høyt fokus på
kontroll, og respekt for hverandre
i rommet. Likevel tillater man seg
å le og klappe når instruktørene
viser hvor hardt det går an å falle.

Sverdkamp med stakk

Det viser seg at det er flere japan-
ske kampsporter man kan delta i
gjennom OSI. OSI Kendo trener på
Athletica Blindern og har også ledi-
ge plasser. Kendo er en tradisjonell
japansk kampsport der man kler seg
i rustning og kjemper med bambus-
verd. I Japan er det over en million
aktive utøvere, men på Åpen dag for
OSI Kendo møtte kun rundt 20 stu-
denter på åpen trening.

– Vi er en liten, men tett sam-
mensveiset gjeng. Vi reiser på
forskjellige konkurranser hvert år,

Det er for å finne balanse i seg selv

Erik Gretteberg Engedal (33), leder for OSI Aikido

blant annet NM og noe interna-
sjonalt for de mer erfarne, fortel-
ler trener Alice Powell (33). OSI
Kendo har tre treninger i uken,
med mulighet for flere.

Til tross for et noe skummelt
premiss, virker det ikke som disse

treningene eller kampene er på liv
og død.

Ukjente sporter

Alle tre lederne fra de forskjellige
idrettene nevner at hovedgrunnen
til at folk ikke søker seg inn er at
sporten generelt sett ikke er kjent
blant mange. Kulturen i Norge er
ikke bygget rundt japanske kamp-
sporter eller rumpeldunk. Slik
kommer det nok alltid til å være,
men for studenter som trenger ut-
løp som de ikke finner på venteliste-
n til OSI Fotball, Håndball eller
Volleyball, kan de kanskje finne
dem blant de mange andre idretts-
foreningene her i Oslo.

universitas@universitas.no

Her er idrettene som ofte har ledige plasser:

- Badminton
- Friidrett
- Judo
- Pardans
- Basket
- Innebandy
- Taekwondo
- Roing
- Boksing
- Aikido
- Langrenn
- Squash
- Dykking
- Jujutsu
- Orientering
- Triatlon
- Elvepadling
- Karate
- Friluft
- Ultimate Frisbee
- Kajakkpolo
- Kendo
- Rumpeldunk
- Fekting
- Capoeira
- Sykkel

Kilde: OSI

RUSTET: Leder for OSI Kendo Alice Powell (33) i en Kendo-rustning.

SKAFTET MELLOM BENA: Quadball-laget står klare til kamp, men de har ikke mange nok til å spille mot.

Studenter skeptiske til Deepseek

DUELL: Deepseek utfordrer OpenAI med sin nyeste KI-modell.

Deepseek fremstår som et billigere og mer miljøvennlig alternativ til ChatGPT, men studenter er skeptiske.

– Vi må vurdere hvilke regimer vi indirekte støtter ved å bruke visse modeller, sier student.

Kunstig intelligens

Tekst Setareh Dabirpanah og Thea Eide
Foto Shilan Sari

I januar skrev Universitas om hvordan bruk av KI kan være en klimaversting. En runde med spørsmål og svar fra ChatGPT krever cirka 50 ganger mer strøm enn et googlesøk, skrev vi da. Etter dette har imidlertid det kinesiske KI-selskapet Deepseek kommet på banen med en KI-modell

For eksempel kan du ikke kritisere Xi Jinping på Deepseek, men det kan du med Trump på ChatGPT

Erik Mohr-Skogan (25), student ved Oslomet

som er langt mer energieffektiv enn sin vestlige konkurrent. Ifølge studiebarometeret for 2024 bruker 81 prosent av studenter kuns-

tig intelligens (KI) i studiearbeidet. Vil de nå gå over til deepseek?

– Deepseek er en god nyhet, mener Jason Al-Saqqqa (19), som studerer språkteknologi ved UiO. Han ser positivt på at Deepseek og ChatGPT nå konkurrerer.

– Konkurransen svekker monopol. Deepseek er mye billigere, så hver melding koster langt mindre, noe som gir et sterkt konkurransefortrinn, sier han.

– Åpenbart mer bias

Erik Mohr-Skogan (25), som tidligere har studert i Kina og nå studerer fysioterapeut ved Oslomet, er kritisk til Deepseek-modellen, spesielt fordi den kommer fra Kina.

– Vi må vurdere hvilke regimer vi indirekte støtter ved å bruke visse modeller, spesielt et land kjent for menneskerettighetsbrudd, sier han.

Mohr-Skogan er bekymret for at både USA og Kina overvåker og samler inn data. Han påpeker også at Deepseek driver med selvensurering, noe som skaper spørsmål om hvorvidt svarene den gir er ærlige eller tilpasset en politisk agenda.

– Selv om Deepseek er et spennende alternativ, er det lite sannsynlig at den vil erstatte ChatGPT, mener Mohr Skogan.

– Deepseek har åpenbart

mer bias, og jeg stoler mer på at ChatGPT ikke sensurerer informasjon politisk. For eksempel kan du ikke kritisere Xi Jinping på Deepseek, men det kan du med Trump på ChatGPT, sier han.

Al-Saqqqa er enig og forteller at han slettet sin Deepseek-konto på grunn av modellens opprinnelse. Likevel ser han positivt på at Deepseek er åpen kildekode, noe som gjør den til et interessant alternativ på sikt.

Al-Saqqqa mener Europa burde utvikle sine egne språkmodeller

En språkmodell etterligner ikke bare språk, men syn på verden rundt

Cato Bjørkli, førsteamanuensis på psykologisk institutt ved UiO

for å motvirke overhengende politiske risikoer.

Vendepunkt

Lilja Øvrelid, professor i informatikk ved UiO, bekrefter at Deepseek oppnår høy ytelse med mindre regnekraft. Dette er et gjennombrudd, mener hun.

– Den største forskjellen er at Deepseek er en åpen modell, mens ChatGPT ikke er det. Det vil si at ChatGPT ikke kan lastes ned eller videreutvikles av andre, mens Deepseek kan kjøres lokalt, noe som åpner for flere tilpasnin-

ger og lokale varianter, sier hun.

Cato Bjørkli, førsteamanuensis på psykologisk institutt med KI som interessefelt, mener at modellen markerer et vendepunkt i KI-verden.

– Utviklingen av språkmodeller har gått fra å bli større og mer imponerende, til å bli mer effektive og mindre, sier han.

Deepseek benytter en annen tilnærming enn ChatGPT, og modellen kan oppleves som mer ærlig og åpen, ifølge Bjørkli.

– Den gir ikke bare direkte svar, men tenker høyt og gir brukeren innblikk i tankeprosessen, sier han. Samtidig påpeker han at dette er en designmessig illusjon.

– Deepseek markedsfører seg som mer personlig og privat, men er ideologisk ladet på samme måte som andre KI-modeller, avslutter han.

Et teknologisk kappløp

Både Øvrelid og Bjørkli påpeker at språkmodeller kan påvirke oss på flere måter.

– En språkmodell etterligner ikke bare språk, men syn på verden rundt og gjengir disse både direkte og indirekte. Dette kan påvirke brukernes politiske holdninger på sikt, sier Bjørkli.

Øvrelid mener slike modeller bør reflektere norske verdier som demokrati, fellesskap, samt beherske både bokmål og nynorsk.

– Å kjøre KI-modellen lokalt kan gi bedre kontroll over personvernet, sier hun.

Øvrelid mener at dette kan være en fordel ved Deepseek, da det kan brukes uten at data sendes

Dette er Deepseek

- + Språkmodell fra Kina startet av Liang Fenweng, som tidligere har jobbet som fondsforvalter.
- + Fungerer i stor grad på samme måte som ChatGPT og andre kjente språkmodeller, men er billigere i drift.
- + Trenger ikke like mye energi og datakraft som andre språkmodeller, og flere eksperter mener den er like god.
- + Baserer seg på åpen kildekode, som betyr at kildekoden den er laget på er tilgjengelig og åpen for alle. Det skiller den fra andre kjente språkmodeller, som ChatGPT, der eierne OpenAI ikke deler dette.

Kilde: NRK

til tredjepart. Hun advarer derfor mot å bruke disse verktøyene ukritisk.

Begge ekspertene advarer mot å gi sensitive opplysninger til noen av disse modellene. Deepseek har vist at det er mulig å utvikle nyttige og innovative språkmodeller med et relativt beskjedent budsjett. Men vi må ikke glemme at disse modellene er verktøy for både å generere tekst og samle inn data for selskapene som utvikler dem, påpeker de.

– Det er viktig å ha kontroll over treningsdataene for å unngå spredning av feilinformasjon og konspirasjonsteorier, avslutter Bjørkli.

Skal forutse politiske utfall

Vil Jonas Gahr Støre fortsette som statsminister? Kommer USA til å gjennomføre en militærøvelse nær Grønland innen mai 2025? Nå leter UiO-forskere etter student-Oslos beste spåmann.

Prediksjon

Tekst Oda Hovda Angelsen

– Allerede har flere hundre personer blitt med i prediksjonsturneringen, forteller medarrangør og psykologistudent Jon Rosén.

Prediksjonsturneringen er et prosjekt der formålet er å se hvor gode vanlige folk er til å forutse fremtidige hendelser. Inspirasjonen til prediksjonsturneringen kommer fra Philip E. Tetlocks forskning på å avdekke metoder for god dømmekraft, ved bruk av slike turneringer. Tetlock presenterer også begrepet *superforecasters*, som er personer som er spesielt gode på å forutse.

Jon Rosen er en av tre personer som avholder turneringen, som er en del av forskningsgruppa Vitenskap og demokrati ved Universitetet i Oslo (UiO). I turneringen blir vanlige mennesker utfordret til å forutse hva som vil skje i samfunnet i tiden fremover. Prosjektet har fokusert på å mobilisere blant studenter.

Forutser politiske hendelser

Studenten Laurits Husby er en av deltakerne. Han studerer statsvitenskap ved NTNU og ble tipset om turneringen av søsteren sin, som han nå er på lag med.

– Jeg synes det er spennende å være med på å forutse politiske hendelser og hva som vil skje i samfunnet, forteller Husby.

Sammen med moren og søsteren får han tilsendt tre spørsmål hver uke som de skal diskutere seg frem til om vil skje eller ikke. Et eksempel på et slikt spørsmål er om Jonas Gahr Støre vil fortsette som statsminister eller ikke.

– Vi fikk dette spørsmålet rett før Senterpartiet gikk ut av regjering og Jens Stoltenberg ble minister, jeg leste meg opp i etterkant og endret svaret til at det var mer sannsynlig etter dette, sier Husby.

Ingen av spørsmålene handler om hendelser som har skjedd enda, men flere av utsagnene handler om

FAMILIEN: Laurits Husby samarbeider med mor og søster i turneringen.

FOTO: PRIVAT

ting som vil skje i nær framtid.

Superforecasters

Noen personer er bedre på å forutse hva som vil skje enn andre, og disse blir kalt *superforecasters*.

– Det er teknikker som gjør noen mye bedre enn andre til å forutse utfall, og vi vil teste om disse teknikkene kan læres, mener Rosén.

Superforecasters er ikke først og fremst en type person, men tidli-

Jeg synes det er spennende å være med på å forutse politiske hendelser

Laurits Husby,
student i statsvitenskap

gere forskning har vist at de mest treffsikre deltakerne i slike turneringer tenker på samme måte, forklarer Rosén. Han mener også at dette ikke bare er personer som er født med spesielle evner, men

at de bruker spesifikke metoder og teknikker.

Forskerne bak prosjektet er interessert i å finne ut om disse teknikkene er mulig å lære bort. Rosén mener dette er en av grunnene til at det er spesielt relevant for studenter.

– Disse teknikkene er ikke bare kult å kunne på quiz, men kan være relevant i politiske prediksjoner også, forklarer Rosén.

Forskningen har vist at noen er mer treffsikre enn andre, og Rosén presiserer at deres prosjekt vil fokusere på hvorvidt teknikkene for god dømmekraft kan læres bort, og på en kostnadseffektiv måte. Ettersom at de kan være nyttige i politisk sammenheng. Samtidig tror Rosen det er fullt mulig at studentene kan være mer treffsikre enn eksperter.

– Det er ingen tvil om at noen er betydelig bedre enn andre til å forutse, men vi ønsker også å finne ut hva som er vanlig. For eksempel, er studenter bedre enn lærere til å forutse fremtiden? sier Rosén.

Deltar som lag

Laurits Husby tror ikke han selv er noe *superforecaster*, men synes likevel turneringen er spennende

hittil. Studenten har valgt å bruke strategien om å delta som lag, og samarbeider derfor med familien.

– Vi har litt forskjellige faglige perspektiver, søsteren min er psykolog, moren min er lege og jeg studerer statsvitenskap, forklarer Husby.

Han mener turneringen er spesielt relevant for hans studium og forklarer at det er mye av de samme temaene som blir diskutert i studiet. Husby forteller også at han har tipset studenter om å delta, men er usikker på om noen har tatt oppfordringen. Likevel tenker han at det er relevant for alle studenter som er interessert i hva som skjer i verden.

– Jeg har inntrykk av at studenter er opptatt av hva som skjer i verden og er generelt engasjert i samfunnet og i sitt studentmiljø, legger Husby til.

Stor interesse

Jon Rosén forklarer at turneringen er åpen for alle, og vil pågå i flere måneder.

– Det er nye som melder seg på hver dag og allerede er det flere hundre deltakere, forklarer Rosén.

Målgruppen er alle mennesker, men på grunn av mye promote-

TURNERING: Jon Rosén og resten av forskergruppa gjør forskning om til konkurranse for deltakerne.

ring på UiO antar Rosén at det er overvekt av studenter og forskere. Bakgrunnen til innsatsen blant studenter er at de mener de kan finne et stort mangfold med mennesker blant studentene, og at det er lettere å få tak i studenter til forskning.

Kor er Harald Eia?

Harald Eia fremmast som viserektor for formidling i team Ursin. Likevel var han ikkje å sjå i rektorvalgdebatten om formidling – eller i dei ti debattane før.

Rektorval

Tekst Emil Kvebæk Øvretveit
Foto Kenneth Novela Gran og Emil Kvebæk Øvretveit

På måndag gjekk endå ein rektordebatt av stabelen. Tema var formidling og tilliten til kunnskap. Rektorkandidatane understreka viktigheita av det kunnskapsbaserte samfunnet, spesielt i ei tid med meir usikkerheit og mindre tillit til academia. Giske Ursin trakk blant anna fram Harald Eia, som del av sitt rektorteam.

– Formidling er veldig viktig for oss, so me har ogs fått med oss ein framstående formidlar, nemleg Harald Eia, sa ho i debatten.

Eia er utdanna sosiolog, og har erfaring som komikar, programleiar og samfunnsdebattant

Etter debatten spør Universitas Ursin om å utdjupa om Eia som viserektor.

– Me har valt å inkludera Eia i vårt team for å styrka arbeidet med formidling. Blant anna meiner me at Eia kan gjere forskning meir tilgjengeleg for eit breiare publikum, svarar Ursin på epost.

– Me trur Eia blir ei viktig bru til samfunnet som kan bidra til å gjere Noreg leiande innan vitenskap og innovasjon, med UiO som ein sentral aktør.

Kritiserast for sitt fråvær

Mannen som trekkast fram av Ursin som «ei bru til samfunnet» har derimot ikkje vore til stades i rektorvaldebattane. Det vekker reaksjonar hos dei andre rektorkandidatane.

– Viss eg skal vera heilt ærleg, so byrjar me jo å lura. Han fremjast til å vera viserektor for formidling, men har ikkje dukka opp på ti møter der me formidlar kva me er opptekne av, seier Hanne Flinstad Harbo til Universitas.

– Sjølv ikkje på dette møtet eingong, kor tema var nettopp

ETTERLYST: Rektorvaldebatten denne veka handla om formidling. Fråværet til Harald Eia blei tema for kandidatane etterpå.

Eg veit sanneleg nok ikkje kva viserektor gjer

Harald Eia, viserektorkandidat

formidling. Då blir det jo litt rart å skulle bli viserektor for formidling, fortsett ho.

Ragnhild Hennum er ogso kritisk:

– Eg har hatt vanskar med å forstå kva den rolla skal vera i utgangspunktet. Eg synst det er litt rart at han ikkje er i debattane, men eg for-

står samstundes at han har andre forplikingar. Dessutan tenker eg at dette er opp til Ursin og teamet hennar å ta stilling til, understrekar ho ovanfor Universitas.

Uklar viserektorrolle

Universitas lukkast etter mykje kval med å få tak i Eia sjølv for ein kommentar.

– Hennum slit med å forstå kva rolla di blir i rektoratet. Kva vil du seie til det?

– Mi rolle er ganske open. Eg har sagt kva eg kan, kva eg er dårleg på, kva som er spanande og kva som er viktig. Det blir opp til rektoratet. Eg forstår Hennum si tvil om kva konkret det inneber. Eg er litt

nysgjerrig sjølv, innrømmer Eia.

Ikkje alle forstår klart kva rolla til Eia skal vera i rektoratet, inkludert han sjølv. Me spør Ursin for ei oppklaring.

– Me forstår at det kan vera uklart, for det aldri har vore ein Eia-formidlar der. Difor må me tilpassa rolla til han.

– Eia si hovudoppgåve vil vera å styrka formidlingsarbeidet ved UiO. Som sagt inneber dette å gjera forskning meir tilgjengeleg og forståeleg for eit breiare publikum, svarar ho på epost.

Møter kritikken med forståing

– Skjønner du at dei andre kandidatane reagerer på at du ikkje stil-

ler opp i rektorvaldebattane, ikkje eingong om formidling?

– Jaja, herregud. I går var eg på Hurdalen og heldt foredrag. Det var booka i god tid på førehand. Til hausten er ikkje kalenderen fylt opp. Det er sjølv sagt heilt håpløst, og eg fattar at det verker rart, svarar Eia.

– Samstundes får eg kanskje ein liten aura av mystikk?, seier han retorisk.

– Kvifor har du sagt ja til å bli viserektor?

– Eg er gamal akademikar, og har ei dragning mot det. Ogso tenker eg jo at eg har noko å koma med. Noreg sjansar må man jo ta i livet. Det er ein leap of faith, men so eg har jo

UIO REKTORVALG 2025

Rektorene svarer

Kvar veke stiller Universitas eit spørsmål frå studentane til rektorkandidatane på UiO. Studiebarometeret viser at dei aller fleste av studentane nyttar kunstig intelligens, men at få har fått nok opplæring i bruk av verktøya. Spørsmålet denne veka er: Korleis skal dykk jobba for at opplæring i bruk av KI skjer på ein god måte?

Giske Ursin

– Studentane er oppegående og framoverlente i bruk av ny teknologi. Det er positivt! Samstundes må dei få nødvendige verktøy for trygg bruk av KI. Undervisarar bør integrera KI meir, og studentane må forstå både tekniske, etiske, juridiske og sosiale sider ved teknologien. Klare retningslinjer er essensielt og må oppdaterast jamleg. Studentrepresentanten i rektoratet bør bidra i dette arbeidet. Vi må ogso fokusera på digital berekraft og ansvarleg KI-bruk.

TRAVEL: Harald Eia kom ut frå ein barnebursdag for å stilla til fotografering.

null *imposter syndrome*, seier Eia.
– Hadde nokon ringt og spurt om eg ville bli statsminister, hadde eg tenkt «tja, det hadde sikkert gått bra». Eg forstår veldig godt

swamp. Neida.
– *Kva vil du gjere nytt i di rolle?*
– Eg veit sanneleg nok ikkje kva viserektor gjer. Eg er oppteken av akademisk fridom til å ytra seg.

ogso ofte steile og alvorlege, men han meiner ueinigheit må sjåast på som noko gøy. Det motiverer ham.

Vil ta imot råd frå Eia

Harbo vil ogso støtta forskarar:
– Me har veldig mange gode formidlarar på vårt universitet. Det som er viktig er at våre folk vil og tør å uttale seg. Me vil utvikla støtteordningar som bistår våre folk som utsettast for hets.
– Eg og mitt team tar gjerne også en prat med Eia, om me vinn valget. Viss han har nokre gode råd, er dei hjartleg velkomne, avsluttar ho.

universitas@universitas.no

Han fremjast til å vera viserektor for formidling, men har ikkje dukka opp på ti møter

Hanne Flinstad Harbo, rektorkandidat

dei som er skeptiske, og eg er litt skeptisk sjølv. Det er ei blanding av forfengleghet og trua på at eg kan få til noko. Eg skal *drain the*

Eia opplev at mange forskarar føler seg aleine når dei deltek i offentleg debatt, og får ikkje alltid støtta dei treng. Debattane blir

Ragnhild Hennum

– Saman med fakulteta vil me bidra til at studieprogramma utviklar undervisningstilbod i bruk av KI, både fagspesifikke og generelle. Me vil ogso sjå på korleis erfaringane frå utviklinga av digitaliseringssertifikatet kan nyttast i ordinære program. Det er viktig å styrkja kompetansen til undervisarane i KI-bruk, som tilbodet frå Link (Senter for læring og utdanning på UiO, journ.anm). For å finna gode løysningar, vil samarbeid med andre i sektoren vera nyttig.

Hanne Flinstad Harbo

– Det er bra at dei fleste studentar nyttar KI. Mange ønskjer meir opplæring, og det er ei oppgåve UiO skal ta på alvor. Link og andre einingar jobbar med dette, og UiO bør vidareutvikla nettressursane om KI i læring. Opplæring må knyttast til relevante fag, og læringsassistentordninga bør utvidast. Tilsette må få kompetanseutvikling. Eksamensformer må vurderast, og heimeeksamen må utformast for å redusere juks. Vårt team prioriterer god KI-bruk høgt.

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

Bli medlem og bli med på medlemsåpning 6. februar! (kun 190 kr!)

Frida Orupabo
On Lies, Secrets and Silence

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

NOBEL PEACE CENTER

Hvem mottok Nobels fredspris i desember 2024?

Tilbud til studenter
Inngang · 50 kr

Når?
Tirsdag-fredag
kl. 11.00-14.00

Utstillinger · Omvisninger
Arrangementer · Butikk

Svar: Nihon Hidankyo

TILBUDSGUIDEN

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuaqvinneklinikk.no

DANS

DANSESTUDIOET FOR ALLE

SUBSDANS

GRATIS PRØVETIME
10% STUDENTRABATT

SALSA
BREAK
HOUSE
VOGUE
HIPHOP
POPPING
LOCKING
WACKING
DANCEHALL
AFROFUSION

KULTUR

Victoria NASJONAL JAZZSCENE
Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

LYD.NO

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Alt av artister og underholdere

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

Vestlige demokratier lev

Klimakrise, kunstig intelligens, høyrepopulisme og demokratisk tilbakegang. Den vestlige verdens samfunnsorden trues på mange områder. Forfatter Roman Krznaric har sett på hva vi kan lære av historien.

Endring

Magnus Grundstad, journalist i Universitas

Det sjokkerer meg at Norge har så stor tro på demokratiet.

Dette sier den australske filosofen og forfatteren Roman Krznaric, som er aktuell med boken *Historie for fremtiden*. Universitas møtte han på høstens bokturne i Norge. *Historie for fremtiden* handler om vår relasjon med fortiden og hvordan man kan bruke vellykkede historiske eksempler som inspirasjon og lærdom. Ta demokratiforståelsen vår, som Krznaric gjerne vil utfordre.

Den mislykkede modellen

– I arbeidet med boken har jeg gått gjennom tusen år med historie og funnet flere alternative måter vi har styrt våre samfunn på. Disse er ganske utrolige, men vi har glemt dem helt, mener Krznaric.

Som en frustrerende motsats, viser forfatteren til den representative modellen de fleste vestlige land i dag har, den man gjerne tenker på når man hører ordet «demokrati». I møte med tidens kriser har modellen spilt fallitt, ifølge Krznaric. Han trekker frem den klima-økologiske krisen som eksempel. Systemets kortsiktighet og fossilindustriens lobbyvirksomhet nevnes som grunner.

Det er ikke bare innen klima og miljø den vestlig-representative demokratimodellen har sviktet fundamentalt, påpeker Krznaric.

– Det er en voksende mistillit til tradisjonelle partier og til demokratiske institusjoner. Det er jo fordi de vestlige demokratiene ikke har levert, og særlig ikke til de unge, på områder som arbeid, bolig og mat- og energipriser.

Borgerråd som løsning?

Donald Trump i USA, AFD i Tyskland, Meloni i Italia, og Frp som største parti i Norge. Høyrebølgen rir vesten som en mare. I resten av verden er også den sterke mann på fremmarsj. Krznaric mener økonomisk usikkerhet er stikkordet: Det politiske systemet leverer ikke på grunnleggende sikkerhet.

– Vi må starte med det grunnleggende: å skape trygghet. Deretter må en demokratisk innovasjon til.

Det trengs en modell som kan engasjere mennesker til aktiv deltakelse i demokratiet, mener Krznaric. Men hva kan gjøres annerledes? Krznaric mener vi bør se til Rojava, en kurdisk-kontrollert del av Syria.

– Der har man et slikt deltakende

IDERIK: Roman Krznaric vil at vi skal bruke fantasien og handle *som om* endring er mulig.

demokrati. Man møtes, diskuterer og blir enige om standpunkt og noen som skal representere synspunktet i høyere organer. Flere steder i Europa har man nå eksperimentert med borgerråd, som kan ligne.

I borgerråd skal man ha et represen-

tativt utvalg av befolkningen. Disse får saker fremlagt av eksperter med ulike perspektiver, før de deretter diskuterer og blir enige om standpunkt. I boken bruker Krznaric det irske borgerrådet som eksempel: Her skulle et representativt utvalg, med vidt forskjellig bak-

grunn, diskutere biologisk mangfold. Og dette gjøres ikke bare i Irland.

– Jeg tror borgerråd blir mer og mer legitimt og relevant. Jeg sier ikke at vi skal fjerne den representative modellen, men at vi trenger andre måter, som borgerråd, i tillegg.

ererer ikke

FOTO: RUBEN GRØNDAHL UTAKER

Metode: Sivil ulydighet

Finnes det mønstre i historien? Krznaric avviser marxistiske jernlover, men det han ser er følgende mønster: hvis enten krig, katastrofe, revolusjon eller disrupsjon skjer, kan raske, skjellsettende endringer komme. Han legger vekt på disrup-

sjon som «et øyeblikk med ustabilitet som gir muligheter for raske omveltninger». De tre faktorene som er nødvendige for dette er: kriser, sosiale bevegelser og ideer.

– Berlinmurens fall er et eksempel på dette. Krisen er systemets kollaps i Øst-Europa, de sosiale bevegelsene ser du i

flere av disse landene, med konkrete utslag i store protester i Leipzig, og til slutt Berlin. Ideene om demokrati og frihet drev bevegelsene. Plutselig forandret alt seg.

Den indiske uavhengighetsbevegelsen og borgerrettighetsbevegelsen

i USA er to andre eksempler Krznaric trekker frem.

– Disse har ofte brutt med lover og regler for endringer. Det er frustrerende at dagens Martin Luther King i økobevegelsene nå blir demonisert og fengslet.

Krznaric slår et slag for bevegelser som Extinction Rebellion, som benytter sivil ulydighet til å sette dagsorden. Han har selv deltatt på aksjoner sammen med sin datter.

– Jeg liker å sitte på gamle biblioteker og lese bøker. Men jeg ble klar over betydningen av opprør, og plutselig lå jeg på gaten med min datter og blokkerte trafikken.

Krznaric tror verden generelt, og petroleumsland som Norge spesielt, kommer dårlig ut i fremtidens historiebøker.

– Fremtidige generasjoner vil nok se på Norge som karbonkriminelle. Vi har visst om klimaendringer og nødvendige klimatiltak så lenge, men Norge bare fortsetter å pumpe opp og eksportere.

Hvor er det håp?

Krznaric fester et lite håp til sosiale bevegelser som «Fridays for Future». Tilsvarende store bevegelser vil befeste seg igjen, ifølge han.

– Bevegelser kommer og går. Det er vanskelig å holde energi og forpliktelse til saken oppe, særlig når man opplever liten fremgang.

Krznaric ser også håp i den fremvoksende smultringøkonomien, der man skal ta hensyn til økologiske og sosiale tålegrenser, i tillegg til inntjening.

– Som Patagonia. De har forpliktet seg

Det sjokkerer meg at Norge har så stor tro på demokratiet

til ikke bare å tjene penger, men også se etter «Moder Jord».

Til slutt satser han på de magiske ordene *som om*: Folk må tenke og handle *som om* forandring er mulig.

– De som kjempet for indisk uavhengighet i sin tid må ha opplevd kampen som en umulighet, men de handlet *som om* det var mulig.

Tid for radikale endringer

Det vi trenger, mener Krznaric, er velstand uten vekst. Man trenger en radikalt ny måte å se på hva det gode liv er, koblet fra materiell velstand og mer penger.

– Folk drømmer om grønn vekst. Bevisene for dette venter jeg stadig på.

Ifølge Krznaric må vi tenke fundamentalt annerledes – intet mindre.

– Vi får oss ikke til å tenke at demokrati kan se helt annerledes ut, at økonomien kan se helt annerledes ut. Boken jeg har skrevet er et forsøk på å pirre denne fantasien. Vise at det er mulig, at man har gjort ting annerledes før – og at vi kan gjøre tilsvarende igjen. Men da trengs mot og organisering.

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Damenes skytsengel

Fredrik Solvang har vært i hardt vær etter at han sist uke prester- te å spørre den nye barne- og familieministeren Lene Vågslid (Ap) om hvordan hun klarer å kombinere jobb og småbarnsliv. Vår alles kjære programleder burde vite at dette er et klart fy- fy-spørsmål. Flaut, gammeldags og skuffende, lyder det fra lan- dets kvinnelige politikere. I en video på sin Instagram- profil forteller Solvang at stats- råden tidligere hadde takket nei tre ganger til Debatten grun- net barn. Derfor var det rele-

vant å stille henne spørsmålet om å kombinere rollen som statsråden og rollen som mor. Ifølge Solvang burde feminis- tene faktisk takke han for dette spørsmålet. På kritikken om at man ikke ville stilt det samme spørsmålet til en mann, svarer Solvang selvsikkert: «Selvfølge- lig får norske menn dette spørs- målet hver eneste dag». Om det norske hankjønn er enig med Solvang i dette, forblir uvisst.

ALA

Ikke bare guder som skal tilgi

Vi mennesker har en litt uhel- dig tendens til å slenge ut for mange beklagelser, skriver Un- der Dusken-journalistene Jonas Drabløs Røisland og Christian Tryen Ryssdal. Ifølge journalis- tene kaster vi beklagelser til alle kanter i så stor grad at de mister sin slagkraft. Et prakt eksemp- el de trekker frem er følgende: «Beklager for at jeg satte meg på hamstere- ren din». Tolk- er man kommenta- ren til journalis- tene rett, skal man altså ikke beklage for slikt. Fordi med overforbruk av be- klagelser, mister også tilgivelse- ren sin mening. Tilgivelse byttes

ut med tomme ord som «det går fint» og «neida». Røisland og Ryssdal bruker også religion som argument for viktigheten av tilgivelse, noe som visstnok står like sterkt som gavmildhet og nestekjær- lighet. «Se på personen som ny- ser og beklager (...). Personen søker i ordets rette forstand en tilgivelse, og det skal du faen meg gi ham». Jeg vet ikke helt hva slags tilgivelse Under Dus- ken-journalistene fisker etter, men neste gang noen nyser tror jeg altså ikke de får så mye mer enn en «prosit» fra meg.

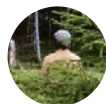
ALA

Ukas overhørt

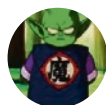
– Uansett da, moralen var at...

Det er allfor mange moraler til at jeg i det hele tatt kan velge en.

Blindern-student

Anders Møller-Stray, @amstray.bsky.social

Heh, hvorfor sier man «markløft», når det egentlig heter «fleks og duppe»?

Magnar Gya, himbo artisan, @magnargya.bsky.social

Regner med KRFE snart kommer til å klage på at R-en i den nye logoen er skeiv.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi tar oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Jeg har kommet ut av boden

Et farvel til mitt liv som kjellermenneske.

Min drittleilighet

Idun Gabrielle Fougner-Økland,
journalist i Universitas

I et halvt års tid har jeg uvitende levd et liv som Harry Potter. Som Harry har jeg sovet i en bod med en dundrende Dudleif Dumling i soverommet over meg. Som Harry har posten min blitt snappet bort av en Dumling senior, som ikke stusset over at Klassekampen landet i hans ellers nokså nyliberale postkasse, uke etter uke. Og ikke minst som Harry, viser det seg at jeg har fått livet mitt truet av en middelaldrende mann uten bein i nesa. Dette er historien om min drittleilighet.

Jeg endte opp i sokkelleiligheten under Dumlingene som flyktning fra tunnelsprenging, da Oslo uheldigvis skulle bygge sin etterlengtede nye t-banelinje til Fornebu, rett utenfor min første kjellerhybel. Leiligheten under Dumlingenes hus i Oslos nest beste villastrøk bar preg av en lynrask oppussing gjort av en familievenn i 2012, som de i 2024 omtalte som nyoppussing.

Det skulle raskt vise seg at livet under Dumlingene var et terrorvelde av lyd. Mens Dudleif boltret seg med tirsdags- onsdags- og torsdagsfester hvor han spilte «Glow», Madcons slager fra 2010 på repeat til klokken åtte om morgenen, kunne resten av Dumlingene skrike så høyt til hverandre at de overdøvet knurringen fra varmtvannstanken hver gang vi dusjet.

Uforståelig nok for Dumlingene, satte vårt lille tremannskollektiv i kjelleren pris på nattesøvn, og reagerte med sjokk da vi sa opp kontrakten med en gang vi hadde funnet en leilighet som hadde noe så luksuriøst som lydisolering mellom etasjene. Dette

var upraktisk for Dumling senior, for det var mye vanskeligere å finne studenter å utnytte i februar enn ved semesterstart, og hvordan skulle han ellers betjene huslånet?

Men tanken på fremtidige stakkarer som kunne komme til å flytte inn i vårt insomniske mareritt, tok fra oss den lille søvnen vi fikk. Det heltemodige kjellertrekløver bestemte seg derfor for å stoppe uretten mot sovende studenter og finne ut om noe skurret med denne leiligheten, i tillegg varmtvannstanken hver gang noen dusjet, selvsagt.

I søken etter sannheten la kjellertrekløvet ut på en lang og usedvanlig knotete reise (Oslo kommunes nettsider) med mange hinder (BankID), for å finne kjellerens mørke hemmelighet (plantegninger). Og der viste det seg at nesten hele leiligheten var registrert som ...en bod? Og i stedet for nødutgangen som kommunens tegnninger viste, var det satt inn en vegg uten brannisolasjon?

Jeg sto overfor et dilemma - ta innover meg at jeg hadde sovet månedsvis i et potensielt inferno og bli konfrontert av min egen dødelighet, eller feire at jeg hadde levd ut deler av barndomsdrømmen ved å leve litt som en Griffing. Jeg måtte uansett melde fra til Humlesnurr (Plan- og bygningsetaten) som definitivt kanskje skulle se på saken

innen et halvt år.

Vi sa farvel til Dumlingene ved å levere nøkkelen til Dudleif, mens Herr og Fru var i Frankrike for tredje gang siden høstferien mens de klagde på de teite studentene som ikke ville betjene boliglånet. Så bar det rake veien til nye eventyr på Galtvort (bydel Nordre Aker).

debatt@universitas.no

Det skulle raskt vise seg at livet under Dumlingene var et terrorvelde av lyd

Patriarkatet er langt ifra dødt

Kjønnskvoltering er et viktig og avgjørende verktøy i samfunnets kamp for mer likestilling.

Kvoteringslover

Ella Beate Helland Lyngstad, feministisk leder i Sosialistisk Ungdom

I sitt innlegg i Universitas skriver Niklas Mardal at patriarkatet er dødt, men da har han misforstått. Patriarkatet lever i beste velgående. Ordet betyr fedrevelde, og det er bare til å ta en rask titt rundt oss for å se at vi fortsatt lever i en mannsstyrt verden. Selv om likestillingen i Norge har kommet langt, er vi ikke fullstendig likestilte enda. Menn har gjennomgående mer makt i samfunnet enn det kvinner har. For å motvirke denne skeivheten mellom kjønnene,

er kjønnskvoltering i styrer en av mange løsninger på dette strukturelle problemet.

Hvis vi skal ha sjans til å oppnå denne likestillingen som Mardal snakker om, er vi nødt til å anerkjenne at kvinner har veldig mye mindre makt enn menn gjennomgående i samfunnet. Så hvis vi skal oppnå likestilling, er vi nødt til å heve kvinners maktposisjon på bekostning av menn. Dette handler ikke om å snu kjønnsrollene, eller at kvinner skal bli det ledende kjønn i verden, men heller om at menn er nødt til å gi opp litt av sin makt for at det skal være mulig for kvinner å i det hele tatt forsøke å være likestilte.

Kjønnskvoltering er først og fremst et verktøy som skal brukes midlertidig for å sikre bedre mangfold på alle arbeidsplass-

ser. Ingen tenker at kjønnskvoltering skal være en varig løsning, hverken i akademia eller i arbeidslivet, men vi har sett gjennomgående at menn blir prioritert spesielt til høye stillinger og verv. Derfor er verktøy som kjønnskvoltering helt avgjørende for å

Privat sektor skal ikke være unntatt krav om mangfold

bryte med en stygg trend. Når kjønnskvoltering har utspilt sin rolle og viser at det ikke lenger er behov for den, burde ordningen fjernes.

Som Mardal sier har kvinner lenge vært overrepresentert i offentlig sektor, og dette

har en jo også prøvd å løse med kjønnskvoltering i menns favør. Privat sektor skal ikke være unntatt krav om mangfold. Det skal ikke få være gutta på toppen som er unntatt lovverket. Det er viktig at vi får et lovverk som er universelt og treffer på tvers av sektorer. For tror du virkelig, Mardal, at alle disse kvinnene som er så dominante i offentlig sektor, ikke kunne gjort det like bra i privat sektor hvis de ble gitt muligheten? Privat sektor er ikke forbeholdt menn, og her ser vi et klart behov for kjønnskvoltering.

Kjønnskvoltering er et viktig og avgjørende verktøy i samfunnets kamp for mer likestilling. Vi må kunne se det verktøyet for det det er, og anerkjenne at vi må fordele makten for å oppnå denne likestillingen.

debatt@universitas.no

Ikke nok å lytte

Med dagens demokratiske og globale utfordringer, mangler det ikke på forventninger til vår nye forsknings- og høyere utdanningsminister.

Ny statsråd

Selma Bratberg, leder av Studentenes og akademisk Internasjonale hjelpefond (SAIH)

Demokratiet er i tilbakegang verden over, og vi står overfor enorme globale utfordringer. De nyeste tallene fra Academic Freedom Index viser at halvparten av verdens befolkning nå lever i et land der den akademiske friheten er fullstendig eller sterkt begrenset.

Angrepene på høyere utdanning øker i både USA og i Europa. I møte med disse

utfordringene spiller internasjonal solidaritet, høyere utdanning og fri forskning en nøkkelrolle. Sigrun Aasland, vår nye minister for forskning og høyere utdanning, står derfor foran store og viktige oppgaver når hun nå trer inn i regjeringen.

Akademia er en sentral del av løsningen på dagens globale utfordringer, og de store utfordringene kan ikke løses uten samarbeid på tvers av landegrenser. SAIH er derfor veldig positive til signalene fra Sigrun Aasland om at hun vil høre på innspill om å fjerne norskkrav for utenlandske forskere og fjerne studieavgift for internasjonale studenter.

Men det er ikke nok å lytte, hun må også handle. Aasland trenger ikke vente, for Arbeiderpartiet skriver i sitt eget parti-program at de vil «at høyere utdanning skal være gratis, også for internasjonale studenter». I tillegg må støtten til globalt forsknings-samarbeid styrkes og Norpart-ordningen videreføres.

Dessuten må Norge styrke arbeidet for beskyttelse av utsatte studenter og akademi-

kere i autoritære land. Gjennom historien og i dag har vi sett at studenter er en av de første gruppene som tar til gatene når menneskerettigheter, rettferdighet og demokrati er under press. Akademikere er helt sentrale i å utvikle forskning som avdekker urett og dele kunnskap som ikke er politisk styrt. Til gjengjeld blir studenter og akademikere sett på som en stor trussel av en del regimer og ledere, og det er dokumentert voldelige angrep eller andre forsøk på å tie dem.

Vi som kjemper for en demokratisk verden, er helt avhengige av disse modige stemmene, og Norge må gjøre sitt for å verne om dem. Regjeringen må øke finansieringen til Students at Risk, slik at det er mulig å tilby plasser til flere studenter og styrke tilbudet i ordningen. I tillegg må kvoten for russiske studenter gjennføres. Dette er en av få

muligheter Norge nå har til å støtte et regime-kritisk sivilsamfunn i Russland.

Et bredere kunnskapstilfang er en nøkkel til å løse vår tids største utfordringer. FNs klimapanel og IPBES har pekt på at vi som menneskehet, i møte med dagens klimakrise, er tjent med tilgang på størst mulig diversitet innenfor bærekraftige løsninger, og at urfolks kunnskap spiller en viktig rolle. Norske myndigheter, i samarbeid med akademia, må ta konkrete skritt for å forstå hvordan samisk kunnskap kan anvendes for å oppnå egne klimamålsetninger.

Vi trenger globalt samarbeid i akademia for å møte demokratiske og globale utfordringer, og vi forventer at vår nye minister for forskning og høyere utdanning vil arbeide for nettopp dette.

debatt@universitas.no

Aasland trenger ikke vente

LENNISKE

Ukas sitat:

– Jeg er ikke noen Jesus

Jens Stoltenberg til DN Helg 8. februar

Alle Norges kommentatorer er visst uenige med deg

Si hva daten din studerer, så forteller vi hva dere bør gjøre

Tekst Redaksjonen

Ah, kjærligheten ligger tykt i luften! Solen har endelig begynt å varme opp Oslo, og med den tiner også frosne studenthjerter. Kanskje har du allerede gjort et trekk på lesesal-crushet ditt, og nå trenger en perfekt plan for selveste valentinsdagen? Fortvil ikke – fortell oss hva daten din studerer, så avslører vi den ultimate dateaktiviteten for dere!

Internasjonale studier

Se *No Other Land* på kino på Vega og drikk øl på Café Sara etterpå. Dra på nachspiel og ta Morgenbladet-kvissen.

Filosofi

Daten din feirer ikke valentinsdagen. Det er et kapitalistisk konsept importert fra USA. Men så skal det sies at daten din er glad i både øl og rødvin, og dere kan derfor sitte på en bar med så høyt lydnivå at du slipper å bli tatt på fersken i at du egentlig ikke har noen meninger. Robinet er en slager for dere.

Medisin

Helt åpenbart en skitur i Nordmarka. Hjem og lage pizza sammen etterpå. Kanskje med en flaske italiensk rødvin anbefalt av Ingvild Tennford til rett under 200-lappen?

Utviklingsstudier

Ta bysykkel ned til Punjab Tandoori på Grønland. Bestill palak paneer og butter chicken. Fryd deg over det «yrende» menneskelivet på gaten utenfor, som gir deg en følelse av å være i mer spennende deler av verden. Trill bort til Syng på Grünerløkka hvis daten går bra.

Arkitektur

Sett dere på Byens tak og diskuter alle de flotte byggene dere kan se i horisonten. Imponér med din kunnskap om funkisbygg og brutalisme.

Økonomi

Beklager – du er forvist til Oslo Camping.

Hva med en pils på Stopp Pressen? Så kan dere late som dere har fått, eller skal få, fast jobb i medi-
ebransjen.

Ta dere et snitt og en negroni på Merkur og nyt følelsen av å være innkapslet i teak og «ambient» lyssetting. Omgivelsene er i total harmoni, og dere kan senke skuldrene fullstendig. Hvis daten går dårlig, er det nok av folk fra bransjen å «networke» med.

En kaffe på Fuglen varmer. Kom litt for tidlig, slik at daten finner deg tilsynelatende oppslukt i Proust eller Thure Erik Lund, mens du nipper til en kaffedrink. Ta en røyk i Vår Frelzers gravlund på vei mot neste bar.

Kunstnerne Hus og en liten samtale om David Lynchs verk er aldri feil. Alternativt kan du late som du har et nært og kjært forhold til diverse rusmidler og danse natten bort på Hærverk. To skoler, samme mål.

Spis på Curry & Ketchup eller Villa Paradiso. Vær publikum på The Voice eller se stand-up på Latter.

Drikk drinker på Torggata Botaniske. Mansplain/bli mansplainet hvorfor psykedelika gir et nødvendig perspektiv på livet. Hvis daten går bra, blir det kanskje en tur på The Villa etterpå.

Drikk mikrobrygget øl på Brygg eller Crowbar. Forflytt dere videre til Oche for å spille dart. Avslutt kvelden med å danse til Taylor Swift på Kulturhuset.

Lei dere skøyter på Frogner Stadion. Skli rundt et par runder før du «ved et uhell» faller og slår deg. To fluer i én smekk: Du slipper å stå mer på skøyter, og du får nærkontakt med daten. Dra på Grød på Løkka for et varmende måltid etterpå.

Det ryktes at dere har en for-
kjærighet for halvundergrunn-
skultur. Viktig å bygge et mer
sammensatt jeg, stein for stein.
Ta med daten på pop-jazz på
Victoria Jazzscene. Fieh spiller
helt sikkert!

Jasså, har du tatt en for laget for å få en mindre incel i verden? Vi hyller deg. En aktivitet, for eksempel escape room, vil gjøre opp for manglende samtaleemner og få frem det beste i daten din. Drikk deg opp hjemme først.

Åh, hva med å være frivillige på U1 sammen? Plutselig står dere der, foran pingpongbordet og kliner under Vinylkveld. Det blir en søt historie å fortelle i sesong 20 av Da vi styrte landet.

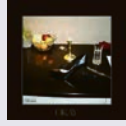
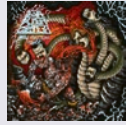
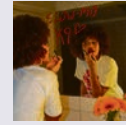
Søte toner triller mellom deg og daten. Hvorfor ikke ta dem med på Queens, der livebandet inviterer til jam hver eneste dag? Etter en øl for mye kan du driste deg til å imponere daten med dine (manglende) musikalske ferdigheter.

Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41 11 08 90

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Oscar Grimstad, anmelderredaktør

Resa Saffa Park - Okay
Okay, okay, jeg innrømmer det: Det er driftfint!**Death by Unga Bunga & Sløtface - Starchild**
Den norske papparocken lever i aller beste velgående.**Sivert Høyem - Dancing Headlights**
Sivert Høyem har laget... pop? Og det er dødsbra?**Klikk9 - SLOW-MO**
Disse Kjelsås-gutta er knapt tørre bak øra, men rapper allerede med selvtilitt og pondus.

Film

I ly fra monsunregnet

Payal Kapadias storbydrama er et ømt kjærlighetsbrev til et blåkledd Mumbai og dens millioner urbane skjebner. Men aller mest er den en hyllest til kvinnelig søken og omsorg.

Filmanmeldelse

Film: *All we imagine as light*
Regi: Payal Kapadia
Medvirkende: Kani Kusruti, Divya Prabha, Chhava Kadam, Hridhu Haroon

En sjelden gang går det et sukk gjennom kroppen når rulleteksten triller nedover kinolærretet, og noe som kjennes som en 90 minutters lang omfavelse tar slutt. *All We Imagine as Light* er Payal Kapadias første spillefilm, og vant ifjor Grand Prix i hovedkonkurransen i Cannes, som ikke hadde sett en indisk regissør i øynene på tre tiår. Filmen er en forfriskende motsats til det maksimalistiske, og tidvis skrikete, som kjennetegner hovedstrømmingen i det indiske filmlandskapet. Den har også en annen viktig funksjon: Kapadias stille konfrontasjon av urban politikk og indiske samfunnsstrukturer skjer samtidig som Bollywoods nasjonalistiske fokus øker.

I filmen treffer vi tre kvinner, som alle kjemper ulike kamper i lengselen etter frihet. Prabha omfavner en risiko-

ker, som ektemannen hun ikke lenger kjenner har sendt henne. Anu kler seg i burka for å kunne ha sex med sin hemmelige, muslimske kjæreste. Sammen forsøker de å hjelpe en tredje kvinne, Parvathy, som er i ferd med å miste hjemmet sitt fordi hun ikke finner papirene som kreves av griske utbyggere.

Dokumentariske grep

Filmen åpner med en urban symfoni: en poetisk montasje der anonyme stemmer forteller om sine kompliserte forhold til Mumbai. Bilder av travle gater, markeder, protester og folkemengder som danser og gråter farer over lærretet. Byens støy og uro brytes opp av intime refleksjoner, som ikke bare er fortellinger om Mumbai, men om universelle følelser alle som noen gang har latt seg fange av en storby, kan forstå. Blandingen av dokumentariske teknikker og fiksjon speiler Kapadias bakgrunn som dokumentarfilmskaper. Det er et genialt grep, hvor regissør Kapadia med dokumentariske grep lokker oss inn i sitt fiktive univers.

Fargenes språk

I Kapadias Mumbai er den bråkete og varme storbyen usedvanlig stille, og domineres av kalde, melankolske blåtoner. Det er i stillheten det sies mest, og i myriaden av små, ordinære øyeblikk – lavmælte samtaler opplyst av månelys, lengtende blikk i sterile sykehuskorridorer, ventetiden på den fuktige t-banen – ligger en enorm sentimental tyngde. Den blå stillheten fremhever de strukturelle hindringene

kvinnene står overfor i byen. Gentrifisering, kapitalisme, mannsjåvinisme og islamofobi. Verken monsunregnet eller byens inkvisitoriske blikk gir Anu og hennes muslimske kjæreste rom til å være alene. Samtidig som vi føler med kvinnene, lar vi oss også forføre av Mumbai. De magiske bildene og det medrivende lydsporet gjør det nær sagt umulig å ikke romantisere byen.

Når kvinnene i andre halvdel av filmen forlater Mumbai og reiser til en kystlandsby, bekreftes fargesymbolikken. De melankolske blåtonene viker for varme, gule nyanser. I landsbyen er trykket fra byen borte, og sollyset som slipper gjennom film lærretet blander oss med et taktilt håp.

Kvinnelig intimitet

Filmen drukner aldri i sin politiske agenda, og ulikt tidligere verker som kjennetegnes av klar aktivisme, er Kapadia her tålmodig og lover ingen løsning. Uavhengig av fremtiden til kvinnene, viser hun likevel at en midlertidig lindring finnes i kvinnelig omsorg, og at en varig frihet alltid begynner med kvinnelig solidaritet. *All We Imagine as Light* er slik en kjærlighetsfilm der den romantiske kjærligheten er sekundær. Det mest rørende er den usynlige omsorgen kvinnene har for hverandre, og hvordan de på tross av strukturelle hindringer finner små lommer av tilhørighet og godhet hos hverandre.

Shilan Sari
anmeldelser@universitas.no

Revy

Storeslem på Studenterhjemmet

Blindernrevyen halter på musikalnumrene, men løftes av billig øl, gode idéer og sterkt skuespill. Den kan fint leve til den er minst hundre.

Blindernrevyen

Hva: Revy
Hvor: UKA på Blindern
Når: 29. januar - 8. februar

Laetisalarm! I 2025 er det lov å kødde igjen. Dette er signalet Blindernrevyen sender med tittelen «Hvor er grensa nådd?», hvor det loves drøye vitser og tøying og bøying av moralske grenser i åpningsvignetten. Når vi konfronteres med dette skuer enkelte publikummere nervøst på hverandre og tar store slurker av ølen sin – alle som har fulgt med på humor de siste fem årene vet at et slikt premiss kan gå flere veier. Kanskje særlig på revy.

Blinderns egne revy ble satt opp for første gang i 1932 (!), og fyller dermed snart 100 år. Det er altså snakk om både revy og institusjonsforvaltning, og skuespillensemblet på fem samt bandet har dermed et ansvar for å føre Blindern studenterhjems dypt respekterte tradisjoner, for ikke å si revyånden, videre. Med en tittel som gir stor fallhøyde.

Å føre revyånden videre greier de utmerket. I de første sketsjene serveres ordspill på rekke og rad – et helt nummer er for eksempel utelukkende viet til forskjellige ordspill

på banan. Revy er tross alt et åpent rom hvor alle kreative impulser skal graves frem og dyrkes. Bærer noen på en Ola Halvorsen-parodi de vil gønne for åpent skue? Det blir Ola Halvorsen-parodi. Vil noen cross-dresse og vise frem sine lekke ben? Det blir cross-dressing. Sitter noen med guttormsgitarskills som de vil børste støv av? Det blir «Eye of the Tiger», Van Halen... får vi til og med soloen på «Freebird»? Visst faen får vi soloen på «Freebird». Det er over-skuddspreget og lite selvhøytidelig, akkurat slik revy skal være.

Etter innledningsvis overspill, som trekker noe ned, blir skuespillerne varmere i trøya utover første akt. Toppunktet i første halvdel kommer med en svært velspilt vestkantmamma som på festlig og ironisk vis blir irttesatt av en mormoner for å være for transsynt overfor sin transsekuelle datter, etterfulgt av eventyret om *Prinsessa som alle kunne målbinde*, som i feminismens navn harver over hele revybandet bak sceneteppet, mens hun faker klimaks for å blidgjøre de unge mennene – som «det tross alt er så synd på i 2025». Det er både drøyt, velskrevet og veldig morsomt. I pausen mener anmelderen det virkelig leveres på premisset som er lagt, og det er ikke verre enn at det kjøpes to øl før neste akt!

I andre halvdel skal det være bedre og drøyere for at en revy skal lande. Og riktig nok er det her vi får revyens sterkeste nummer, idét skuespiller William August Dalstø ankommer scenen utkledd som tempelridder, drar frem et sverd, og går fullstendig bananas å la tidlig 2000-talls katana-i-bakhagen-videoer på internett, både uforutsigbart og svært imponerende, før han holder Ted-talk om

tempelriddervirksomhet ispedd altfor drøye vitser og liberale mengder 4chan-lore. Som gammel revymann som har måttet tvinge seg gjennom et utall impotente sketsjer, må jeg ærlig si dette er en av de morsommere jeg har sett. Det er rett og slett helt hysterisk, og det er ingen som klarer å holde maska.

I enkelte av numrene ønsker jeg meg imidlertid sterkere teksthåndverk. Særlig gjelder det sangnumrene, som tidvis kan bli repetitive og forutsigbare. Sånt er kjedelig når det ligger en sterk idé i bunn. Dette gjelder spesielt Borg Høibys perovo skryteviser til Alexander Rybaks «Fairytale», og Frosta-legens fingring av pasienter på legekantoret til Günther and the Sunshine Girls' «Ding Dong Song». Det er herlig dust, og det er gøy, men det kunne vært enda morsommere om tekstene var mer gjennomarbeidet.

Likevel er Blindernrevyen 2025 en god revy. Den leverer på et vanskelig premiss og får til å kødde med alt den prøver på. Skuespillerensemblet har ingen svake ledd og tydelig god kjemi på scenen. Her må særlig Dalstø trekkes frem, som har et åpenbart komisk talent, med en mimikk og kroppsspråk som kan redde omtrent hva det skal være. Bandet er samspilte og har gjort gode låtvalg, og kostymer, lyd og lys sitter som det skal.

Når revyen er over, mumler anmelderfølget at det er godt det fremdeles finnes tradisjoner i dette landet. Undertegnede sier seg enig. Flere bør legge vorspielet til Blindernrevyen til neste gang – den kan fint leve til den er minst hundre.

Peder Nyeggen
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Svette smil i sola

Hvem: Vinterbleke studenter Hva: Prematur pils Hvorfor: Vitamin D og livsoverskudd

Det er nesten som en ryggmarksrefleks å regne, når solen etter tre mørke, tunge måneder omsider titter frem en gang i månedskiftet mellom mars og april: Uteserveringene fylles av mennesker, kalde fingre klamrer seg til enda kaldere ølglass og det skåles for våren over en lav sko. Den første utepilsen er et vårt tegn på lik linje med fuglekvitte, opptinte hundebæsjer og eksamensangst. Men hvorfor vente? Vinteren er langt fra over, men denne uken har vi fått en hånd-

full påfallende solrike dager i nådegave. Pakk deg inn i frakker og skjerf, ring en kompis eller aspirerende kjæreste, og sett deg på en småkjøp uteservering på Sagene. Våren begynner når du bestemmer at den skal begynne.

Oscar G. Grimstad, journalist i Universitas

Helios' hevn

Hvem: Vanedyr Hva: Prematur vårrengjøring Hvorfor: Knekken kommer

Det er så rart med det, men hver vår solen våger å titte bitte lite frem, og gradestokken går fra minus til nesten null, blir et urinstinkt dypt gjemt under vinterfettet vekket til live. Det klør i fingrene etter å vaske bort vinterens livstruende kraft, som har lagt seg som et greit belegg over hele leiligheten. Med ett hiver lungene etter luft, som om de tar livets første pust, og jeg spretter opp mens jeg starter på alle prosjekter som skal gjøre min eksistens mer håndterbar. Jeg maler

og sparkler vinduskarmer, bærer ting ned i boden, maler vegger så langt jeg rekker uten stige, demonterer ovnen for å vaske den, pusser vindusruter og skrubber kjøkkengulvet med tannbørste. Men like raskt som solen kom, forsvinner den og tar med seg min vårgnist. Så her ligger jeg, i en bombardert og halvmalt leilighet, med kun nok motivasjon og livskraft igjen til å gå inn i en dyp, dyp dvale.

Freyja Ims, journalist i Universitas

Konsert:

Røft og repetitivt

Mätähäri riffer seg inn i hjernebarken.

Konsert

Singel: ECHO HOMO
Artist: Mätähäri
Plateselskap: Obsidian Veil

Det er spennende å høre ny musikk. Kanskje enda mer spennende å høre ny musikk fra et nytt band. Mätähäris lovnader om «en nedstigning til det ukjente» og «rå, ufiltrert essens» legger ikke akkurat en demper på spenninga. Etter et lite blaff av myk, Khruangbink lyd dras jeg raskt ned til dette «ukjente». Et suggererende gitarriff skjærer inn og får størst plass i et grumsete lydbilde. Mätähäri smører tykt på

med forvrengning og el-gitar, og «ECHO HOMO»-lyder som et menneskelig ekko (slik navnet tilsier) i en grotte av røff instrumentalt. Vokalen er repeterende, ligger helt innpå instrumentalen og forsvinner tidvis helt inn i den. Den maner lytteren med inn i denne transeaktige, hypnotiske grotta. Og jeg, som lytter, trives ganske godt der. Aller best låter det når lengre gitarpartier legges oppå det hele og får briljere litt før det hektes tilbake på rytmen.

Likevel er det noe jeg savner her. Etter rundt tre minutter begynner jeg å lengte etter noe mer forløsende – jeg vil ut av grotta og trekke frisk luft. Når vokalen kommer inn for siste gang, skulle jeg ønske at Mätähäri kunne dratt metall-inspirasjonen hakket lenger og virkelig funnet fram de «viscerale skrikene» som forespeiles i bandbeskrivelsen. Vokalen er ikke det sen-

trale i «ECHO HOMO», men jeg savner likevel et brudd med repetisjonen og en slags finale.

Selv om det intenst repetitive gir låta et spennende, hypnotisk preg, blir det til slutt litt for insisterende. Men til tross for dette er «ECHO HOMO» absolutt en fet singel. En frisk, særegen lyd i norsk sammenheng, og jeg ser fram til mer musikk, mer forvrengning og, forhåpentligvis, mer skriking.

Gabriel Corbin Arntzen er både medlem av bandet Mätähäri og Universitas' quiz-mester. Han har ingen andre tilknytninger til redaksjonen og har ikke vært involvert i arbeidet med denne anmeldelsen

Mads Bauer Hartmark
anmeldelser@universitas.no

Plate:

Ingen pistoler, ingen forløsning

Unge Obi kan rappe skjorta av de fleste, men vegrer seg for å melde noe.

Artist: Unge Obi
Plateselskap: Apropos
Sjanger: Rap
Album: Hybris

FOTO: APROPOS

På Hovseter-rapperens *Hybris* er det kødd i form av ordspill, men også alvorlige temaer om tidsånden. Vanligvis kan rappere plasseres på en akse av anstendighet, og en skjønnere gjerne raskt om det er snakk om en gangsterrapper, en poet, eller noe midt i mellom.

Å kombinere alvor og fjas er den moderne rapperens suksessoppskrift, typ: «Hør her, vi har PTSD og masse damer på en yacht!» Unge Obi vil som andre rappere

kose seg, men han vil gjøre det ettertenksomt: Han fucker med Tise. Han hater å vise «fake smil» til omverden. Ok. Det gjør da bartendere og tanta deres og, uten å måtte sutre i vei.

Låtene får god hjelp av en sinnssyk produksjonskvalitet til undergrunnsrap å være (produsent-rappere KØBER og MC Magnus), og Unge Obi velger beats som gjør seg bra på østers-bar. «Zizou» og «Roadtrip» er dyr musikk, stemningsfullt for weed-røykende hjemmekokker.

Bitches med nesering

Det skrives avanserte rimstrukturer, og rappere i denne sjangeren har en estetikk som tar kulturen på alvor. Da forventer jeg som lytter at det sparkes hardt oppover, men i likhet med Tøyen Holding forbarmer han seg over hvor elendig smak tenåringene har, med sin voldelige musikk og sans for merkeklær.

Med unntak av opprivende ærlige rappere som Earl Sweatshirt og Ukendt Kunstner, har segmentet med belærende rappere blitt smalere og smalere, mulig fordi det er begrenset hvor mye man har å melde, hvis man hverken er ærlig, nysgjerrig eller vulgær. Derav bli det mye lyrisk flexing rundt fransk vin: Chablis rimer på ti av ti.

Altså: «Fuck en woke bitch med nesering, snakker bare om energi / veiver med glowsticks». Den hissig-kloke tonen kler ikke en manglende interesse for folk.

Heller er det ingen risiko i tekstene, det er mye metaforer, men liten grunn til å tro at dette er krypterte skatter. Fingre i jorda med blod på, betyr det at man tar skade av

en hard hverdag? I så fall får jeg ingen forløsning i dette universet.

Rapperen finner ikke overskudd til sitt publikum, om ikke publikum er et networking-event på Løkka. Jeg er for trygg i mine måltids-preferanser til å fristes av ravioli og vin.

Gutta kopper

Det er leit, hør bare på hvordan Unge Obi drar på i «St. Obi» og på siste sporet, «Ro Det i Land»: her ligger potensialet til en fantastisk rapper. Det er noe manende og frihetsjagende i følelsene som formidles, men allikevel føles tekstene pliktoppfyllende overfor en sjanger som i tiår har vært dominert av *dølle* menn, for å si det rett ut. Stakkars steinerskole-barn, av alle, får gjennomgå, nå som damer, homofile og fattige er off-limits (takk Chirag). Joda, jada, gutta kopper, men det er bare ikke like morsomt som penger, damer, vold, og så videre.

Jeg burde kanskje hatt litt østers og hvitvin til denne lytteopplevelsen, men det er vanskelig å drømme seg bort i metaforer om kreativ hverdagsbalanse, for ikke å si leve seg inn i.

Atle G. Sandvand
anmeldelser@universitas.no

Ukas advarsel

Kulturkalender uke 7

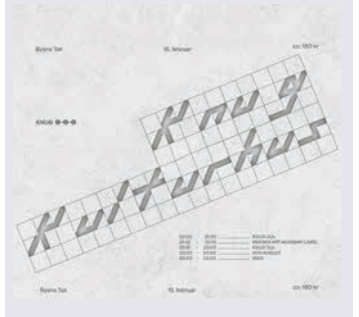
26/02 Teater: Kool Kool Kina

Frank Kjosås spiller Oskar, en historieprofessor som snubler ned i et ekkokammer, overbevist om at Kina er redningen og at Vesten har spilt fallitt. En mørk, politisk og satirisk forestilling om sannhet og krattslogen av falske nyheter. Spilles på Vega Scene onsdag 26. februar til tirsdag 18. mars. Studentbilletter er også mulig å oppdrive. Vel møtt!

Hvor: Vega Scene
Når: Onsdag 26. februar kl 19

15/02 Utliv: Knug Kulturhus

Lørdag 15. februar smeller det på Byens tak, hvor det ryktes om konsert med elektronika-trioen Von August, live-ambient set fra en TBA-artist, samt intermezzo-set med utgangspunkt i Knug-DJs egen platesamling. Kan bli bra, dette! Vinteren er snart over, jeg lover.

Hvor: Byens tak
Når: Lørdag 15. februar kl 20

13-15/02 Musikkfestival: Serendip

Studenter fra Norges Musikkhøgskole (NMH) utgjør lineupen på musikkfestivalen Serendip, som foregår på Kulturhuset denne helgen. Programmet rommer et mylder av sjangre, fra rock, frijazz, R&B og alt imellom. Det er på mange måter en gyllen mulighet til å se fremtidens musikkartister, og til å fordrive tiden mens man venter på at februar omsider skal ta slutt.

Hvor: Kulturhuset
Når: 13.-15. februar

For deg med fritid

Det er kjent at mange av studentidrettene er proppfulle og med venteliste. Noen idretter er likevel eksklusivt populære. Ad Notam-redaksjonen har i den sammenheng, nysgjerrige og med snev av skepsis, tatt turen for å møte de ansvarlige for idrettene.

– Vi ønsker oss folk med heftig lidenskap for tær, sier Tåfrid Tommeltott fra Tåbrytingslaget stolt. Hun forteller om en neglisjert sport som gjenspeiler tæns generelle undertrykkelse. Tommeltott hvísker også om hemmelige triks i idretten.

– Jeg anbefaler vitamin D for sunn neglevekst. Spis eggene fra Prior, det får i gang prosessen!

Neste mann ut er Løfte-Leif. Han er leder av koneløftsklubben og mener idretten er både inkluderende

de og romantisk.

– De som ikke har kone, kan låne en!

Til slutt møter vi Floyd Carlsen, leder for sjakkboksing. Han reflekterer rundt sportens samfunnsrelevans, der intelligens gjerne blir slått ned på som «pysete»:

– Vi viser at man kan være matcho og samtidig spille som bruttern! Vi utfordrer stereotypiene!

Videre gir Carlsen noen tips for mestring i sporten:

– Det gjelder derfor å få inn noen gode slag tidlig.

Forbaset, og med full kalender, fullførte Ad notam-redaksjonen saken i en hast før man skulle rekke neste treningsøkt...

Professor Balthazeriø

Ukas studentvin

VORS OG NACH: Ukas rødvin er en liten fiffikus som hele panelet sliter med å plassere. Denne Merlot-vinen fra Romania lukter søtt, bærlig og deilig, men smaker mer surt og hvitvinsaktig enn først antatt. Vinen er ung i smak, og overraskende tynn. Mens en i panelet mener den går lett ned, er det en som mener den går lettere opp. Vors eller nach, kald eller varm? Det er vanskelig å si akkurat hvilke kvaliteter som er denne vinens sterkeste. Men kanskje er den best i en pappkopp og blandet til en sangria. Etter flere slurker blir det skjært noen uheldige grimaser blant panelistene – men kort etterpå faller igjen smaken i smak hos panelistene. «Eg tar den i forsvar, eg!», utbryter en nyfrelst. Så hvis du er på utkikk etter en vin som har en hestesko av en smaksutvikling, er kanskje denne pantbare plastvinen en opplevelse for deg.

Vinurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Saint Andéol
Mmm Merlot 2022

Pris: 139,90 kroner

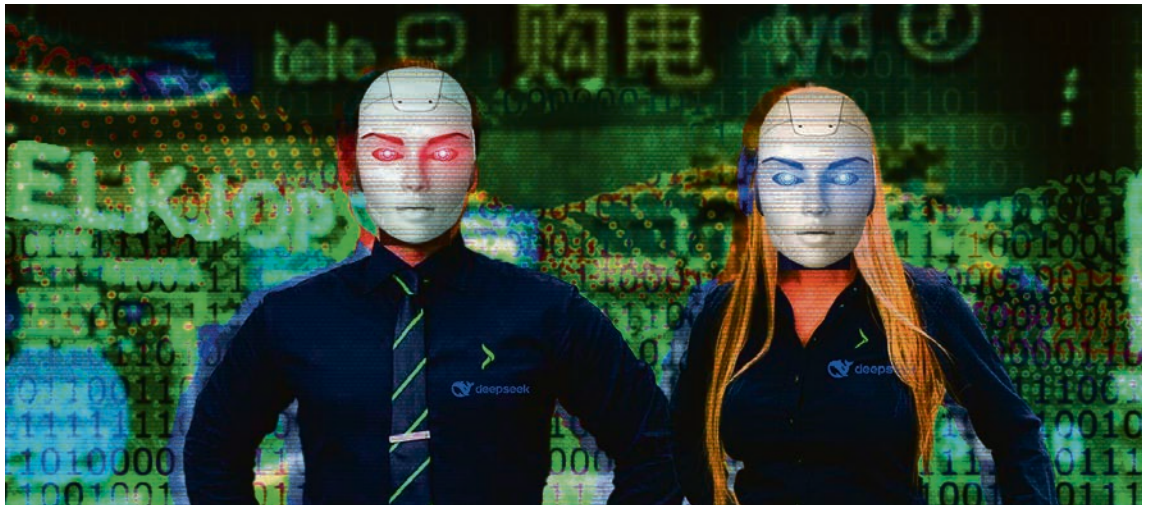
Land: Romania

Alkohol: 13 prosent

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Dypsøk fra grunt vann

I ukas utgave av Universitas kan du lese om DeepSeek: AI-programmet som visstnok skal gi gode gamle Chat en reell kamp om Chatbot-tronen. Vi Spør-redaksjonen fant fram støvsamler, ringrev og aspirerende grave-journalist Frans Stein Alder, for å undersøke hvor man får tak i den nyeste, hippeste, kinesiske snakkisen.

[ring, ring, ring...]

– Ja, Elkjøp kundeservice.

– Heisann, det er Frans Stein Alder som ringer.

– Ja, hei.

– Du jeg lurte litt på dette nye produktet dyp søk.

– Jaha, skal jeg se hva jeg finner.

– Jeg fant det ikke på nettsiden deres nemlig, men det er visst den store snakkisen om dagen.

– Hva sa du det het? Dyp søk? Det finner jeg ikke her hos oss altså.

– Det er nevøen min som snakket om det her om dagen skjønner du, så jeg tenkte det ville vært en fin gave til bursdagen hans.

– Ja, men jeg vet ikke om det er noe vi har.

– Visstnok bedre enn denne g-p-t.

– Ahaaa, DeepSeek tenker du? Og ChatGPT.

– Javisst dypsøk, jeg finner den ikke på nettsiden deres.

– Ja, men det er ikke rart, det er ikke et produkt du kan kjøpe hos oss.

– Nei vel, så dere er utsolgt?

– Nei, hehe, ikke slik, altså du

kan ikke kjøpe den noen steder, du må søke den opp på nettet.

– Dere har den jo ikke på nett, det har jeg sjekket.

– Nei ikke hos oss, men altså, om du har Google eller Safari så kan du gå inn der og søke den opp, da søker du bare DeepSeek, så kan du bruke den med en gang!

– Javel, for jeg ble fortalt at jeg måtte bestille den helt fra Kina, men du sier jeg skal inn på nett?

– Ja altså det stemmer at den er fra Kina, men det er da ikke noe du bestiller hjem, det er en slik AI.

– Aha, en a-i, ja nei der er ikke jeg så god, men jeg syntes nå at det virker litt skummelt at jeg skal inn på sånne nettsider og chatte med kinesere.

– Du chatter ikke med kineserne sånn direkte, det er et program som du kan stille spørsmål og slikt.

– Ja, for de har jeg ingen spørsmål til, ikke skal de få ting som fotoalbumene mine og slikt heller.

– Nei, de tar ikke det

– Om de kan jo!

– Du behøver ikke sende de

noen ting, det er ingen på andre siden av chatten.

– Nehei, du sier så. Beklager at jeg spør, jeg er av en litt eldre skole skjønner du.

– Hehe.. nei ingen problem

– Hvorfor bestille et sånt produkt fra Kina, om denne chat a-i som du kaller den, finnes.

– Nei det er fordi den er bedre, rett og slett.

– Så det er den som vil egne seg best for min nevø?

– Ja, det vil jeg tro.

– Syntes fremdeles det virker litt skummelt jeg, men... om du kan gå god for den.

– Ja, det vil jeg si

– Javel, da lur jeg på en ting til.

– Ja?

– Vil du vurdere din stilling som kinesisk handelsmann i nordisk forklædning?

– ... Nei hva, det forstår jeg ikke helt.

– Tatt på fersken! Bedre lykke neste gang!

Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Jens Stoltenberg er tilbake i norsk politikk etter en lengre periode som Natos generalsekretær, men akkurat hvor lenge?
- Da har Sverige fått en ny prinsesse, men hva heter hun?
- Kong Carl Gustaf gikk på en blunder da han skulle annonsere dette navnet. Hva gjorde han?
- En enda større blunder ved gjort av Frankrikes konge i 1789 og årene som kom da han undervurderte den franske revolusjonen, men hva var hans navn?
- Napoleon III, nevø den mer kjente mannen ved samme navn, gjorde også en blunder da han undervurderte Preussen og tapte store landområder til den sistnevnte nasjonen. Hvem var derimot kansler i landet som få år senere samlet Tyskland?
- Tyskland har avlet frem flere storheter, som detektiven spilt av Horst Tappert mellom 1974 og 1998. Hva heter serien?

- Werner Herzog er en annen storhet fra samme nasjon. Filmskaperen står blant annet bak en dokumentar om en mann som tidvis levde blant bjørner før han ble drept av en, men hva heter filmen?
- Tyskland har flere store elver som renner gjennom landet, samt flere andre europeiske nasjoner, men hvilken av dem har største lengde på tysk territorium?
- Nok om Tyskland, og over til Russland: Hva heter deres høyeste fjell?
- Hvilket spansk-talende sør-amerikansk land ligger lengst øst?
- Hva kaller man tall som er deilige på andre tall enn seg selv og 1?
- Hvilket grunnstoff har det kjemiske symbolet Pb?
- Hva heter forfatteren som står bak bøkene *Bly*, *Beatles* og *Bisettelsen*?
- Hva heter det lange og siste storverket til Fjodor Dostojevskij hvis ramme er dannet av

mordet på faren i familien?

- AC/DC skal spille på Bjerke travbane i august, men hva heter brødreparet som dannet bandet?
- I hvilket år inntraff disse hendelsene? Josef Fritzl blir dømt til livstid, Mahmoud Ahmadijad blir gjenvalgt som president i Iran, filmen *Max Manus* vinner syv Amandapriser, Folkerepublikken Kina feirer sitt 60-årsjubileum, Barack Obama blir utdelt Nobels fredspris, prins Henrik av Danmark blir født Michael Jackson dør.
- Hva kalles treningsmetoden der man gjennomfører korte intervaller på 20 sekunder med 10 sekunders pause?
- Moldes nye hovedtrener for herrene er en mann av ukonvensjonelle metoder, men hva heter han?
- Super Bowl ble spilt natt mandag, men hvem gikk av med seieren?
- Amerikanske idrettslag har som regel et tilnavn, som for eksempel ishockeylaget New York Rangers. Hva heter derimot laget fra samme by, men som holder til på Staten Island?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmester i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Rebus

av Plænken

HINT: Valentin Send løsning universitassdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Janu(hard) er forbi» Det klarte Helene og Mina, Master Chics